

The Diak logo is located in the top right corner of the page. It consists of the word "Diak" in a bold, pink, sans-serif font. The letter "i" has a small white dot, and the letter "k" has a small white crossbar. The background of the page features large, overlapping, curved shapes in various shades of pink and magenta, creating a modern, abstract design.

Anna Puronaho
Fia-lida Tuomikoski
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö
Opinnäytetyö, 2023

BIBLE JOURNALING

NUORTEN AIKUISTEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN HYVINKÄÄN SEURAKUNNASSA

TIIVISTELMÄ

Anna Puronaho

Fii-lida Tuomikoski

Bible Journaling – nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen Hyvinkään seurakunnassa

44 sivua ja 3 liitettä

Kevät 2023

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Opinnäytetyössä on kehitetty nuorten aikuisten toimintaa Hyvinkään seurakunnassa. Seurakunnassa oli entuudestaan toimintaa nuorille aikuisille, mutta tarkoituksena oli monipuolistaa sitä. Ikäryhmään tartuttiin, sillä nuorten aikuisten tavoittaminen on ollut pitkään yhtenä kysymyksenä Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Kirkko on erilaisten muutosten äärellä, kun kristillistä uskoa ei koeta niin merkitykselliseksi kuin aiemmin.

Bible journaling –teemailtoja suunniteltiin keväällä 2022 ja järjestettiin syksyllä 2022 yhteistyössä Hyvinkään seurakunnan kanssa. Bible journaling -työskentelyssä luetaan Raamattua ja tekstistä inspiroituen tehdään visuaalinen tuotos. Tuotos voi syntyä esimerkiksi piirtäen, maalaamalla tai leikekirjatyöskentelyllä. Iltoihin sisältyi alkuhartaus, ohjeistus työskentelyyn, työskentelyvaihe ja loppukoonti, johon sisältyi palautteen kerääminen osallistujilta. Iltoihin valitut teemat ovat ajankohtaisia ja merkityksellisiä nuorten aikuisten elämässä. Samoista teemoista valmisteltiin hartaudet, ja valittiin muutamia tekstikohdat Raamatusta, ja jokaiselle kerralle valittiin erilaiset taidemenetelmät. Bible journaling menetelmänä yhdistää nuorille aikuisille merkittävät teemat, taiteen ja itseilmaisun sekä kristilliseen elämäntutustumiseen tutustumisen ja sen harjoituksen.

Teemailtoja suunniteltiin yhteensä kuusi, joista kolme toteutui. Toiminnasta kerättiin palautetta osallistujilta ja työntekijöiltä. Toiminnan kerrottiin olevan kaivatua, ja Hyvinkään seurakunta sai hyvää palautetta sen järjestämisestä. Kehittämisehdotuksina olivat esimerkiksi toiminnan pidempiaikaisuus sekä parempaan viestintään panostaminen, jolloin osallistujamäärä olisi voinut olla suurempi. Teemailtojen ja palautteen pohjalta on tehty ohjeistus, jonka avulla seurakunnan työntekijät ja vapaaehtoiset voivat toteuttaa Bible journaling -toimintaa jatkossa. Ohjeistus sisältää ohjeet työskentelyn ohjaukseen, työskentelyrungon, valmiita teemoja, ehdotuksia raamatunkohdista, vinkkejä taidemenetelmiin sekä esimerkkihartaudet.

Asiasanat: bible journaling, nuoret aikuiset, spiritualiteetti, seurakunnat, taide

ABSTRACT

Anna Puronaho

Fiiia-lida Tuomikoski

Bible journaling – development work of activities of young adults in Hyvinkää's church

44 pages and 3 appendices

Spring 2023

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree in Social Services, Christian Youth Work

Bachelor of Social Services

In this thesis, activities for young adults were developed in the Hyvinkää parish. There were already some activities available for young adults, but there was a need to make them more diverse. The focus was on this age group because reaching young adults has been a long-standing key issue in the Evangelical Lutheran Church of Finland. The church is facing various changes as the Christian faith is not considered as significant as before.

Evenings with the theme of Bible journaling were planned and organized in collaboration with the Hyvinkää parish. In Bible journaling, a passage from the Bible was read, and using the text as inspiration, the participants created visual pieces. The pieces were created by drawing, painting, or scrapbooking. The evenings included an initial devotion, guidance on how to work, a working phase, and a final gathering, which included collecting feedback from the participants. The themes were relevant and meaningful for young adults' lives. From the same themes, devotions were prepared, and selected passages from the Bible as well as different art techniques were chosen for each session. Bible journaling as a method combines themes which are important to young adults, art, self-expression and opportunity to familiarize oneself with Christian spirituality and practice it.

Six theme events were planned, and three of them were realized. Feedback for the activity was received from participants and employees. The activities were well-received, and Hyvinkää parish received positive feedback for organizing them. Suggestions for improvement included longer-lasting activities and better communication, which could have resulted in more participants. Based on the theme evenings and the feedback, a guide for carrying out the activities was created, so that parish workers and volunteers can continue to carry out the activities in the future. The guide includes instructions for facilitating the work, a skeletal outline for the work, ready-made themes, suggestions for Bible passages, art technique tips, and example devotions.

Keywords: bible journaling, young adults, spirituality, church, art

1 JOHDANTO	4
2 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ	5
2.1 Nuori aikuinen.....	5
2.2 Spiritualisuus ja spiritualiteetti	5
2.3 Yhteisöllisyys	8
2.4 Kirkko ja seurakunta.....	8
3 KIRKON MISSIO JA MUUTOSTILANTEET	9
3.1 Kirkon missio	9
3.2 Kirkko muutoksessa	11
3.3 Nuoret aikuiset, kirkko ja kristinusko.....	13
3.4 Hyvinkään seurakunta.....	17
4 BIBLE JOURNALING	18
4.1 Bible journaling -menetelmästä yleisesti.....	18
4.2 Päiväkirjojen ja leikekirjatyöskentelyn taustaa	19
4.3 Raamatun kuvittamisen historiaa.....	20
4.4 Toiminnan periaatteet.....	21
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	24
6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	25
6.1 Alkutilanne ja pohjatyö	26
6.2 Toiminnan muotoiluun liittyvät kysymykset.....	26
6.3 Suunnitellut Bible journaling –teemaillat.....	28
6.4 Toteutuneet työskentelyt	29
7 KEHITTÄMISTEHTÄVÄN TULOKSET	30
7.1 Osallistujilta ja yhteistyötaholta saatu palaute ja sen arviointi	30
7.2 Bible journaling –toiminnan ja palautteen pohjalta tehty opas.....	32
8 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	33
9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISIDEAT	34
9.1 Johtopäätökset	34

9.2 Työn soveltaminen ja kehittämisideat.....	37
LÄHTEET	39
LIITE 1. Bible journaling -iltojen mainos.....	44
LIITE 2. Bible journaling –iltojen kysymykset.....	45
LIITE 3. Bible journaling –iltojen pohjalta luotu ohjeistus	46

1 JOHDANTO

Suomessa eletään 2020-luvun alkupuolella muun muassa ilmastokriisin, digitalisaation kehittymisen jatkumisen, polarisoituneen politiikan, tuloerojen kasvamisen, koronakriisin, Euroopassa vallitsevan sodan ja inflaation aikaa. Nämä teemat ovat suuria ja voivat aiheuttaa lohduttomuutta. Mistä löytää toivoa ahdistukseen, kun kristillinen kirkko ei ole enää itsestään selvä valinta?

Nuorempien ikäluokkien etääntyminen kristinuskosta ja kirkon perinteistä on kiihtynyt. Moni nuori aikuinen elää ympäristössä, jossa kirkkoon kuulumisen ja kirkollisiin toimituksiin osallistuminen vaatii perustelua ja tietoisin päätöksen tekemistä. Kulttuurikristillisyyden esimerkiksi lasten kastamisessa ja kirkollisten hautajaisten järjestämisessä on vähentynyt. Yksilön valinnanvapautta ja henkilökohtaisten arvojen autenttisuutta korostavassa kulttuurissa institutionaalinen uskonto on monelle hyvin vierasta. (Vikström, 2023, s. 26.) Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa nuoret aikuiset kirkon jäseninä sekä nuorten aikuisten spiritualiteetti ovat olleet ajankohtaisia kysymyksiä. Nuorten aikuisten tavoittaminen on ollut haasteena jo parinkymmenen vuoden ajan (Salomäki, 2019, s. 108). Kirkon tutkimuskeskuksen raportista käy ilmi, että alle 35-vuotiaiden suhde uskontoon on voimakkaassa muutoksessa (Suomen evankelisluterilainen kirkko, 2019, s. 1).

Voiko nuoret aikuiset kiinnostua Raamatun sisällöstä ja kristinuskosta 2020-luvulla? Millä tavalla kohderyhmää kannattaisi lähestyä? Miten taide voi toimia siltena oppimisen, spiritualiteetin ja toisten ihmisten välillä? Bible journaling –toiminta sisältää niin Raamatun tutkimisen, taiteen tekemisen kuin spiritualiteetin tukemisen. Yhteistyökumppaniksi opinnäytetyöhön lähti Hyvinkään seurakunta. Työssä on pohdittu tutkimusaineiston avulla Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muuttuvaa tilannetta, nuoria aikuisia kirkossa sekä spiritualiteettia. Työssä perehdytään myös taiteen hyödyntämiseen sekä Bible journaling -menetelmään ja sen historiaan. Työssä on kerrottu toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja toteutuksen arvioinnista sekä toiminnan pohjalta syntyneestä ohjeistuksesta.

2 KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

2.1 Nuori aikuinen

Nuorten aikuisten ikäryhmään kuuluu erilaisia ihmisiä riippuen elämäntilanteesta, kulttuurista ja arvoista. Pelkästään ikämäärittely nuorten aikuisten kohdalla on haasteellista. Ikäryhmässä voi olla 18–39-vuotiaita, ja kirkon piirissä nuorella aikuisella voidaan tarkoittaa sellaista henkilöä, jota seurakuntien nuorisotyö ei enää tavoita. (Kirkkohallitus ja Kirkkopalvelut ry, 2009, s. 5.) Tähän ikäryhmään kuuluvia kutsutaan milleniaaleiksi sekä Z-sukupolveksi. Sini Mikkola ja Suvi-Maria Saarelainen ovat määritelleet milleniaalit eli Y-sukupolven useimmiten 1980-luvulla syntyneiksi henkilöiksi. Sitä nuorempaa sukupolvea kutsutaan Z-sukupolveksi, jotka ovat syntyneet 1990-luvun puolivälistä tai 2000-luvun alusta vuoteen 2015 asti syntyneiksi. (Mikkola & Saarelainen, 2023, s. 6.) Koska Hyvinkään seurakunta määrittelee nuoret aikuiset 18–39-vuotiaiksi (Hyvinkään seurakunta, i.a.), käytämme samaa määritelmää opinnäytetyössämme.

Nuoren aikuisuuden elämänvaiheeseen kuuluu se, että yksilön identiteetti ja elämänkatsomus vakiintuvat, eivätkä välttämättä useinkaan muutu merkittävästi sen jälkeen. Nuorta aikuisuutta kuvataan välivaiheena, jossa etsitään omaa identiteettiä ja vakaumusta. Länsimaissa on tapahtunut arvomuutos, mikä on johtanut siihen, että yksilöt valitsevat elämäntapansa ja tekevät identiteettiä koskevia valintoja etsinnän ja kokemusten pohjalta, eivätkä välttämättä perinteiden ja yhteisön tapojen mukaan. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 191.)

2.2 Spiritualisuus ja spiritualiteetti

Spiritualisuus ja spiritualiteetti ovat hyvin läheisiä sanoja. Spiritualisuus tarkoittaa hengellisyyttä ja spiritualiteetti henkilökohtaisen uskon harjoittamista ja etsimistä (Thompson, 2008, s. x; Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 6–7). Spiritualisuus-sana pohjaa latinankieliseen sanaan *spiritualis* ja englanninkieliseen sanaan *spirit*, henki, joka tarkoittaa materialisoitumatonta elämää ja sen muotota. Sana on alun perin ollut *tuuli* tai *henkäys*. Kristillisessä hengellisyydessä se yhdistetään vahvasti Pyhään Henkeen, Jumalan kolmanteen persoonaan. (Thompson, 2008, s. x; Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-e.) Thompsonin (2008, s. 112–113) mukaan spiritualisuus- ja spiritualiteetti -käsitteet helposti sekoittuvat keskenään, sillä hengellisyys nähdään kokemuksellisuutena ja siten ymmärretään uskon harjoittamisen puolena, kun taas uskontoa ylläpitää instituutio. Suomen evankelisluterilaisen kirkon (i.a.-e.) verkkosivuilla spiritualiteetti määritellään siten, että se tarkoittaa hengellisyyttä ja hengellistä elämää. Hengellisessä elämässä uskon käytännöllinen harjoittaminen toteutuu erityisesti yhdessä muiden kristittyjen kanssa. Hengelliseen elämään kuuluvat muun muassa Raamatun lukeminen ja rukous. Lisäksi siihen kuuluvat mietiskely, hiljentyminen ja yhteys toisiin uskoviin. Myös hartaushetket ovat osa spiritualiteettia. (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-e.) Spiritualiteetti -käsitteen käyttö on laajentunut uskonnon harjoittamisesta myös maailmankatsomukselliseen pohdintaan sekä eksistentiaalsiin kysymyksiin. Keskeistä on yksilön sisäinen näkökulma ja henkilökohtainen ulottuvuus elämäntarkastukseen. Kirkon nelivuotiskertomuksen havainnot spiritualiteetin ilmenemismuodoista painottavat henkilökohtaisen kokemuksellisuuden merkitystä. Yksityisen spiritualiteetin toteuttamisessa yleisempää on hengellisyyden nivoutuminen osaksi muuta elämää kuin erillisen tilan varaaminen sille. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 6–7.) Tässä opinnäytetyössä käytämme termiä spiritualiteetti hengellisyyden harjoittamisesta. Koska sana on hyvin läheinen spirituaalisuus-sanan kanssa, pohjustamme spiritualiteetin merkitystä hengellisyys-termin näkökulmasta.

Hengellisyyttä voidaan lähestyä kokemuksellisuuden, ruumiillisuuden, psyykeen, tieteen, teologian ja etiikan näkökulmista sekä siten, miten hengellisyys näyttäytyy muuttuvassa maailmassa (Thompson, 2008, s. 112–217). Spirituaalisuus ja spiritualiteetti koostuukin siis useista tekijöistä ja voi painottua eri ihmisillä eri tavoin. Raamatussa spirituaalisuus ilmenee kokemuksellisenä esimerkiksi puheen

kuulemisena ja ilmiöiden näkemisenä, hämmästyksenä poikkeuksellisissa ja ihmeenomaisissa tilanteissa sekä suhteena Jumalan ja ihmisten välillä niin suoraan kuin merkittävien henkilöiden kautta. Hengellisyys näyttäytyy myös eettisyyden ja siveyden muodossa, joita ohjaa käskyt ja kuuliaisuus, sekä teologisesti Jumalan ainoaksi tunnustamisena. Näiden lisäksi spirituaalisuus ilmenee sotakertomuksissa, joissa voitoista kunnia annettiin Jumalalle. Raamatussa korostetaan lain ja profeettojen, eli käskyjen ja ihmisten, jotka toimivat Jumalan sanansaattajina, merkitystä hengellisyyden ylläpitäjinä, sillä nämä pitivät huolta erilaisien rituaalien ja siveyden hoitamisesta. Tämä korosti pyhyttä ja pyhän kokemista sekä muista vallitsevista tavoista irrottautumista. (Thompson, 2008, s. 4–6.) Uudessa testamentissa Jeesus yhdistää opetuksissaan ja ihmeteoissaan spiritualisuuteen sekä profetioiden merkityksen että viisusajattelun ja sen osoittamisen teoissa, kuten heikommassa asemassa olevien auttamisena. Paavalin mukaan Jeesuksessa Jumala on ottanut ihmismäisen muodon. (Thompson, 2008, s. 10–12.) Tästä voi päätellä, että kristityt voivat kokea spiritualisuutta siitä ajatuksesta, kuinka Jumala on tullut samankaltaiseksi kuin itse on, ja näin Jumala on lähellä.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hengellisyysajattelu pohjaa Martti Lutherin käsityksiin (Suomen evankelis-luterilainen kirkko, i.a.-f). Thompson (2008, s. 70) kirjoittaa Lutherin opetuksissa spiritualiteetin kulminoituvan kokemukseen, kuinka pelko tuomiosta vaihtuu armon kautta uskoon. Lutherin mukaan ihminen pelastuu ainoastaan uskon kautta ja Jumalan pelastustyöhön luottamalla ihminen voi vapautua omien tekojen velvoitteesta pelastumisensa suhteen. Ihmisen omilla ponnisteluilla ei ole merkitystä pelastukseen. Tämä uskon ymmärtäminen on osa spirituaalisuutta. Luterilaisuudessa hengellisyyteen kuuluu myös ymmärrys armosta ja kuinka ihminen itse saa lähestyä Jumalaa rukouksessa ja pyytää asioita sekä käsitys siitä, että kaikki ihmiset ovat syntisiä, riippumatta henkilön asemasta, mutta samalla ja samanveroisesti osallisia Jumalan hyvyydestä. Spiritualisuus ei välttämättä vaadi tietynlaisia sanoja tai elämäntyyliä, vaan se voi olla hyvin arkista. Ylimpänä hengellisyyden ohjeistuksessa on Raamattu. (Thompson, 2008, s. 70–72).

2.3 Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys on merkittävä käsite seurakuntien toimintaa ajatellen, tarkoittaahan seurakunta sananakin kristittyjen muodostamaa yhteisöä (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.). Yhteisöllisyys on siis asia, joka kuuluu kirkon olemukseen. Siitä kertovat esimerkiksi Uudessa Testamentissa käytetyt kielikuvat, jotka vertaavat kirkkoa rakennukseen tai ruumiiseen. Siksi kirkon tulee uskaltaa haastaa yksilölliseen kulttuuriin ja polarisoituun keskusteluilmapiiriin sisältyviä lieveilmiöitä. (Vikström, 2023, s. 38.)

Yhteisöllisyys on yksi toiminnan tukipilareista. Kirkon tutkimuskeskuksen mukaan kuuluminen on yhteisöllisyyden peruskysymys. Yhteiskuntatutkimuksissa on tuotu esille yhteisöjen rakentuminen jatkuvaan merkityksen ja identiteetin etsimiseen sen sijaan, että ne rakentuisivat paikalliseen vuorovaikutukseen. Yhteisöllisyys rakentuu yhteisistä kokemuksista, ja sitä tukevista samoista arvoista. (Kirkon tutkimuskeskus, 2013, s. 24.)

2.4 Kirkko ja seurakunta

Kirkolla on useita eri merkityksiä. Se voi tarkoittaa rakennusta, rajatulla alueella toimivaa kristillistä yhteisöä tai globaalia kristittyjen yhteisöä. Sanana kirkko tarkoittaa "Herralle kuuluva" tai "Herran oma". (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-a.) Tässä tekstissä viittaamme kirkolla rajatulla alueella toimivaan kristilliseen yhteisöön, Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Kuitenkin kirkon missioon sitoutuu vahvasti käsitys kirkosta universaalina kristittyjen yhteisönä, joten sivuamme käsitettä myös tältä kannalta. "Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu noin neljä miljoonaa ihmistä. Kirkon jäsen kuuluu seurakuntaan, joka määräytyy hänen asuinpaikkansa mukaan. Seurakunnilla on laaja itsenäisyys sekä vaaleilla valitut päätöksentekijät. Kirkon ylin päättävä elin on kirkolliskokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Kirkon toiminnasta säädetään kirkkolaissa ja kirkon rahoitus kerätään verotuksen yhteydessä. Kirkko hoitaa monia tärkeitä tehtäviä ja on aktiivinen yhteiskunnallinen toimija. Kirkko myös tilastoi omaa toimintaansa monin eri tavoin." (Suomen evankelis-luterilainen kirkko, i.a.-d.)

Seurakunta tarkoittaa kristittyjen yhteisöä, joka on hallinnollinen paikallisseurakunta sekä paikallinen osa kirkkoa ja joka kuuluu yhteen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakuntaan. Sanalla seurakunta voidaan viitata myös kirkollisiin toimituksiin osallistuvaan joukkoon tai maailmanlaajuisesti kristittyihin. Nimitystä saatetaan käyttää myös muista kuin kristillisistä hengellisistä yhteisöistä. (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-c.) Tässä tekstissä sanalla seurakunta viitataan paikallis-seurakuntaan. Kirkkolaki (L 1054/1993) määrittelee seurakunnan tehtäviksi kirkolliset toimitukset, kristillisen kasvatuksen ja opetuksen, sielunhoidon, diakonia- ja lähetystyön sekä huolehtimisen kristillisistä julistus- ja vapaaehtoistehtävistä. Seurakunnat siis toteuttavat käytännössä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tehtävää.

3 KIRKON MISSIO JA MUUTOSTILANTEET

3.1 Kirkon missio

Sana missio on latinaa ja tarkoittaa lähettämistä. Lähettämällä viitataan siihen, kuinka Raamatun mukaan Jumala lähetti Jeesuksen, mutta myös siihen, kuinka Jeesus lähetti seuraajansa eli opetuslapset. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2018, s. 14.) Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-b) sanoittaa mission olevan kirkon, niin itsensä kuin maailmanlaajuisen kirkon, toimintaa ohjaava perustehtävä. Se on vuorovaikutusta ympäröivän maailman kanssa, ja siihen kuuluu niin paikallisten seurakuntien kuin maailmanlaajuisesti kirkon toiminta. Mission tulisi olla läpileikkaava niin kirkon toiminnassa kuin kirkon jäsenten elämässä. (Suomen ev.lut. kirkko, i.a.-b.) Kirkon missio sekä seurakuntien tehtävät siis nivoutuvat yhteen ja niillä on sama päämäärä. Kirkkohallitus sanoittaa kirkon hengellisen perustehtävän toteutuvan käytännössä kohtaamalla ja kutsumalla ihmisiä. Se on ihmisten palvelemista ja evankeliumin, ilosanoman Jeesuksesta, kertomista eteenpäin. Tähän lukeutuu mukaan heikompiensaisten auttaminen ja heidän

kanssaan toimiminen sekä sosiaalieettinen vastuu. (Kirkkohallitus, 2020, s. 9.) Kirkkolaissa (L 1054/1993) määritellään, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa kristillistä uskoa, joka perustuu Raamattuun sekä kolmeen uskontunnustukseen ja luterilaisiin tunnustuskirjoihin. Kirkon tehtävänä on tunnustukseensa sitoutuen julistaa sitä, mitä Raamatussa sanotaan ja toimia kristillisen sanoman ja lähimmäisenrakkauden levittämiseksi (L 1054/1993). Stephen Spencer luonnehtii missiota siten, että se on Kristuksen julistamista maailmassa. Kirkkojen tarvitsee seurata Jeesuksen esimerkkiä rohkeasti ja seikkailunhaluisesti toimien. (Spencer, 2011, s. 6.)

Kirkon tehtävä ei ole pelkästään asioiden mahdollistaminen tässä maailmassa, vaan olla myötävaikuttamassa ihmisen matkaan kohti taivasta Kristuksen kautta. Kirkon perustehtävä on edistää Jumalan valtakuntaa, ja julistaa Jeesusta maailman pelastajana. Se on kirkon olemassaolon perimmäinen syy, ja perustehtävä ohjaa kaikkea kirkon elämää ja toimintaa. Se nähdään jokaisen kirkon jäsenen tapana elää. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 3.) Kirkon yhteisiksi arvoiksi on määritelty perinteisiä kristillisiä hyveitä, jotka mainitaan Raamatussa: usko, toivo ja rakkaus (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 4; Raamattu, 1992, Ensimmäinen kirje korinttilaisille 13:13). Uskon kautta syntyy yhteys Jumalaan, ja se luo kristityn ja seurakunnan elämään perustan. Toivon taustana on Jeesuksen lupaus Jumalan huolenpidosta ja iankaikkisesta elämästä. Rakkaus merkitsee lähimmäisistä välittämistä aina ja kaikkialla. Näiden arvojen tulisi ohjata seurakuntien arjen toimintaa. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 4.)

Jotta Suomen evankelis-luterilainen kirkko täyttäisi sille kuuluvan tehtävän julistaa evankeliumia Jeesusta, toimintatapojen tulee saada muotonsa mission ja kontekstin vuorovaikutuksesta. Silloin keskeistä on asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteena on, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko näkee toimintansa osana Jumalan missiota (Missio Dei), ja toteuttaa tehtävänsä ekumeeninen teologia ja Raamattu suuntaviittoinaan. Kirkossa tulisi vallita myönteinen asenne ja innostus mission toteuttamiseen sekä kirkon työntekijöiden missiologiset tiedot ja taidot tulisivat olla riittäviä ja ajanmukaisia. Tämä missiologinen osaaminen koostuu taidoista sitoutua kirkon hengelliseen perustaan ja ymmärtää kirkon perustehtävä. Lisäksi taitoihin kuuluu halu edistää kristinuskon todeksi

elämästä, kyvyt toimia eri yhteisöissä ja osallisuuden vahvistaminen. Myös misionaarisen kommunikaation taidot ovat tärkeitä. Käytännössä se on kykyä kuunnella ja kunnioittaa toista ja toisella tapaa uskovaa. Lisäksi työntekijältä tarvitaan teologisia ja käytännöllisiä valmiuksia uskontojen ja kulttuurien kohtaamiseen. Tätä tukee esimerkiksi tietoisuus uskonilmaisujen moneudesta. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2018, s. 38–39.)

3.2 Kirkko muutoksessa

Maailma muuttuu ja kirkko on mukana sekä osana muutostilanteessa. Kirkon 2020-lukua määritteleviin teemoihin lukeutuu muun muassa digitalisaation jatkuminen, ilmastonmuutos, väestön ikärakenne, tuloerojen kasvamisen jatkuminen sekä politiikan polarisaation mukanaan tuomat ongelmat. Nämä asiat kytkeytyvät esimerkiksi elämäntapoihin ja arvoihin, mitkä vaikuttavat merkityksellisiksi koetuihin tai huolta herättäviin asioihin. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 14.) Kirkon muutostekijöiksi on havaittu osallistumisaktiivisuuden laskua sekä yhteiskunnallista eriarvoistumista, josta seuraa kokemusmaailmojen eriytymistä. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2018, s. 38).

Heli Antila kirjoittaa joidenkin kristillisten perinteiden jotka liittyvät erilaisiin juhla-
pyhiin tai elämänmuutoksiin, olevan yhä osalle ihmisistä tärkeitä. Samaan aikaan kuitenkin instituutiot, olipa kyseessä evankelis-luterilainen kirkko tai poliittinen puolue, eivät välttämättä ole sellaisia, joihin ihmiset haluavat sitoutua. Kirkon viesti ja arvomaailma ovat sellaisia, että ne koetaan sekaviksi. (Antila, 2021.) Uskonnollisiin instituutioihin kytkeytymisen sijaan uskonnollisuus on saanut enemmän omaehtoisia, yksilön valintoihin pohjaavia muotoja (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 20; Thompson, 2008, s. vi). Kirkon jäsenyyteen sitoutuminen, uskomisen uskontunnustuksen määrittelemällä tavalla, ja osallistuminen kirkon tilaisuuksiin on vähentynyt. Etenkin tämä muutos on korostunut nuorilla aikuisilla. Vaikka olisikin kirkon jäsen, yksilön uskonnollinen maailma on luonteeltaan yksilöllinen ja riippumaton. Uskonnollisuuden muutosta selitetään kahdella trendillä, jotka ovat individualisaatio ja sekularisaatio. Individualisaatio keskittyy yksilön omien uskonnollisten valintojen korostamiseen, ja sekularisaatio ilmenee maallistumisessa.

Kirkkoon ei haluta kuulua vain tavan vuoksi. Yksi eroamisen syy on se, ettei uskota kirkon opetuksiin. Eroamiseen vaikuttaa myös kirkkoon koettu etäisyys. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 20–21.)

Yhtenä selittävänä tekijänä uskonnollisuuden muutoksessa on nähty se, että uskonnollisen perinteen siirtäminen seuraavalle sukupolvelle on heikentynyt. Tämän myötä lasten yhteys uskontoa harjoittavaan yhteisöön katkeaa, eivätkä he omaksu uskonnonharjoituksen tapoja arkielämässä. Uskonnollisuus ja uskonnottomuus kumpikin periytyvät seuraavalle sukupolvelle. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 20.)

Ihmisten tärkeimmät syyt kirkosta eroamiseen liittyvät siihen, ettei kristillisellä uskolla tai Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla koeta olevan henkilökohtaista merkitystä. Tämä liittyy osittain siihen, että usko mielletään uskomiseksi oppilauseisiin, ei esimerkiksi elämänmuodoksi. Eroamisen myötä evankelis-luterilaisella kirkolla on missio suhteessa omiin jäseniinsä. Kysymyksenä onkin se, miten voisi motivoida kirkkoon kuuluvia säilyttämään jäsenyytensä etenkin nuoremmissa ikäluokissa ja kastattamaan lapset kirkon jäsenyyteen. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2018, s. 22–23.) Ovet auki –strategiassa todetaan kirkon olevan osallisuuden yhteisö, ja että kirkko toimii siten, että jokainen kokisi seurakuntayhteyden voimavaraksi sekä kirkon jäsenyyden merkitykselliseksi koko elämänkaarensa ajan (Suomen evankelis-luterilainen kirkko, 2020, s. 6.)

Ovet auki –strategiassa todetaan alkavan strategiakauden olevan kirkon kannalta monella tapaa merkittävä. Melkein kaikki kirkkoa koskevat tunnusluvut osoittavat tarpeen strategisten tarkistusten tekemiselle kasteiden ja vihkimisten määrien laskiessa nopeasti. Kokoava toiminta ei myöskään tavoita entiseen malliin, kirkon jäsenmäärä vähenee ja Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu joillakin alueilla enää alle puolet väestöstä. Kirkon oppiin ei sitouduta yhtä voimakkaasti kuin ennen ja uskonnollinen kasvatusta on heikentynyt. Kirkon sisäiset kiistat ovat myös voimistuneet. Kuitenkin kirkolla on edelleen merkittävä asema suomalaisessa yhteiskunnassa ja ihmisten mielissä. Tämä näkyy erityisesti kriisitilanteissa, jolloin kirkko nähdään toivon, turvan ja lohdun antajana. Strategian pohjalta tehtävillä toimenpiteillä vaikutetaan siihen, minkälainen kirkko on

tulevaisuudessa. On tarpeen pohtia esimerkiksi sitä, kykeneekö kirkko katso-
maan rohkeasti ulos- ja eteenpäin sen arvostaessa samalla omaa historiaansa ja
perinteitensä. On myös pohdittava, ovatko seurakuntalaiset ensisijaisesti vain
työn kohteita, vai ovatko he toimijoita tehden kirkkoa eläväksi omassa elinpiiris-
sä. (Suomen ev.lut. Kirkko, 2020, s. 2.)

Koska tiedonvälityksen valta on siirtynyt medialta enemmän ihmisille, se on muut-
tanut ihmisten suhdetta tietoon ja auktoriteettiin. Kirkon kannalta se tarkoittaa,
että kristinusko ei ole enää itsestään selvä hengellinen valinta suomalaisille. Kir-
kon näkemykset kilpailevat globaalisti tarjolla olevien näkemysten kanssa, eikä
kirkon puoleen käännytä ensimmäisenä hengellisissä kysymyksissä. Jostakin
muualta tai keneltä tahansa saattaa löytyä houkuttelevampi tai lähestyttävämpi
näkemys. Siitä voi myös seurata se, että ihmiset etsivät omille näkemyksilleen ja
ennakkoluuloilleen vahvistusta samanmielisiltä yhteisöiltä. Kirkon tulee ilmaista
ja perustella uskoa radikaalisti muuttuneeseen mediatodellisuuteen siihen sopi-
valla tavalla. Vaikuttavuus ei synny saavutetun aseman tai oppineisuuden kautta,
vaan sen sijaan tarvitaan dialogia ja etsintää. Yksisuuntaisesta viestinnästä tulee
siirtyä vuorovaikutukseen, jossa kaikkien omakohtaisia näkökulmia pidetään läh-
tökohtaisesti arvokkaina, vaikka niitä ei pidettäisi yhtä oikeina. Kun tiedonvälitys
on avautunut, on se tuonut mukanaan myös tarkoitushakuisesti virheellistä ja yk-
sipuolista informaatiota välittäviä medioita, sekä sosiaalisen median tilejä. (Suo-
men ev.lut. Kirkko, 2020, s. 18–19.)

3.3 Nuoret aikuiset, kirkko ja kristinusko

Rippikoulun jälkeen suuri joukko nuoria etäännyy seurakunnan toiminnasta, ja
saattaa myös erota kirkosta. Yhä suurempi ryhmä vauvoja jää kastamatta. On
syytä miettiä, millaisia kohtaamisen tapoja voitaisiin löytää toimitusten sijaan, ja
kuinka ihmisiä kutsutaan seurakunnan yhteyteen. (Suomen ev.lut.kirkko, 2020,
s. 24.) Kirkossa on uskottu jo kauan siihen, että ihmiset kaipaavat yhteisöllisyyttä,
ja juuri sitä pitäisi tarjota ja rakentaa. Kaikkiin milleniaaleihin ja Z-sukupolvea
edustaviin henkilöihin tämä ei kuitenkaan päde. Tutkimusten mukaan yhteisöt ra-
kennetaan itse, eikä yhteisöllisyyttä välttämättä toivota kirkolta. Yhteisö saattaa

olla harrastusporukka, ystäväpiiri, tai oma lähipiiri. Haastattelussa pohditaan, miksi yhteisöllisyyttä haettaisiin kirkolta, mikäli se ei lähtökohtaisesti kiinnosta, tai kirkkoon ei ole tunnesidettä. Seurakunnissa pitäisikin ehkä miettiä, miten kirkko voisi olla mukana jo valmiissa yhteisöissä, tai näiden yhteisöjen tukena tarjoamalla vaikkapa tiloja. (Antila, 2021.)

Suomen evankelisluterilaisen kirkon tavoitettavuus eri ikäryhmiin, erityisesti nuoriin aikuisiin on herättänyt keskustelua. Eri lähteissä todetaan, kuinka erkaantuminen kirkon kanssa tapahtuu, ja kirkkoa ei koeta merkitykselliseksi. Heli Antilan artikkelissa hänen haastattelemansa pappi Heikki Lehti toteaa, että viestinnän parantaminen tai kirkon palvelurakenteisiin tarttuminen olisi helppoa, mutta hengellisyys on hänen sanojensa mukaan ”homman pihvi”. Hän katsoo, että osa milleniaaleista on kiinnostuneita hengellisyydestä ja henkisyudesta, mutta eivät näe kirkkoa paikkana, jossa sitä voisi toteuttaa. (Antila, 2021.)

Teologian ja yhteiskuntatieteiden tohtori Hanna Salomäen mukaan nuorten aikuisten tavoittamisen haasteista on puhuttu kirkossamme jo parinkymmenen vuoden ajan. Hän kirjoittaa, että tuon ryhmän vetäytyminen kirkosta on kuitenkin vahvistunut. Salomäki kirjoittaa myös, että kirkossa tulisi myöntää realistisesti tilanne, ja etsiä nykyisessä uskonnollisuudessa todellisuudessa parhaat kanavat tavoittamaan ihmisiä evankeliumin levittämiseksi. (Salomäki, 2019, s. 108, 116.) Myös kirkolliskokouksessa vuonna 2021 päätettiin, että kirkko ryhtyy tietoisesti kehittämään yhteyksiä nuoriin aikuisiin, eli niin kutsuttuihin milleniaaleihin ja Z-sukupolveen (Kirkon viestintä, 2021). Kirkon tutkimuskeskuksen raportissa kyselytutkimuksesta liittyen nuorten aikuisten suhteesta uskontoon käy ilmi, että alle 35-vuotiailla suomalaisilla suhde uskontoon on voimakkaassa muutoksessa, ja erityisen selkeästi tämä muutos näkyy 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä. Tulokista ilmenee, että tässä ikäryhmässä on eniten vastaajia, jotka ilmoittivat jumauskonsa muuttuneen eri suuntaan. Miehistä 22 % ja naisista 29 % ilmoitti luopuneensa uskostaan, ja kaikista vastanneista 8 % ilmoitti alkaneensa uskoa Jumalaan. (Suomen evankelisluterilainen kirkko, 2019, s. 1–2.)

Itä-Suomen yliopistossa käytännöllistä teologiaa opiskellut Saga Boberg on tutkinut gradussaan hengellisyyden merkitystä nuorten aikuisten hyvinvoinnille. Hän

kirjoittaa, että tulosten perusteella hengellisyys koetaan suurelta osin voimavarana, joskin siihen saattaa liittyä ristiriitaisia tunteita. Kristittyjen yhteys saatettiin myös kokea voimavarana. Kirjoittajan tutkimukseen osallistuneet vastasivat myös arvostavansa seurakunnassa rentoa ilmapiiriä, jossa tullaan hyväksytyksi sellaisena kuin on, ja tärkeänä pidettiin sitä, että tilaisuuksissa voi puhua vapaasti. Nuoret aikuiset näyttävät myös kaipaavan yhteyttä toisiin ihmisiin. (Boberg, 2020, s. 62–65.)

Rippikouluun osallistuu suuri osa ikäluokasta. Sen jälkeen kirkon nuorten toiminnassa on mukana merkittävä määrä nuoria esimerkiksi isosina. Kuitenkin viimeistään nuorisovaiheen päättyessä monet mukana olleista nuorista vieraantuvat kirkosta, ja kirkon opetuksesta. Syitä siihen, miksi aktiivinen mukanaolo nuorisotoiminnassa ei kannata aikuisuuteen, voidaan etsiä kolmesta suunnasta. Nuori aikuisuus on voimakkaiden muutosten aikaa. Silloin muutetaan pois kotoa esimerkiksi opiskelemaan. Silloin siteet lapsuuden sosiaaliin ympäröihin heikkenevät, ja se voi koskea myös uskonnollista yhteisöä. Syy nuorten aikuisten kirkosta etääntymiseen saattaa olla myös kulttuurinen. Vanhempien uskonnollisuus ja kodissa saatu uskontokasvatus vaikuttavat katsomuksen omaksumiseen. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 192.) Suomessa tuo kotien kristillinen kasvatus on vähentynyt huomattavasti. Samalla myös kollektiivinen uskonnollinen socialisaatio on heikentynyt, kun yhteiskunta on sekularisoitunut eli maallistunut, ja siihen on liittynyt esimerkiksi tunnustukseton uskonnonopetus kouluissa. Uskonnollisen kasvatuksen puute vaikuttaa myös kiinnostukseen kristillisyyttä kohtaan esimerkiksi rippikouluaikana. Kasvuympäristöllä ja kaveriryhmällä on myös merkitystä yksilön suhteeseen uskontoon. Kavereilla on merkittävä vaikutus erityisesti kirkossa käymiseen, ja modernisaation myötä muut ajanviettotavat tarjoavat houkuttelevampia vaihtoehtoja seurakuntatoiminnalle. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 192–193.)

Nuorilla aikuisilla etäisyyden ottaminen perittyyn hengelliseen yhteisöön ei kuitenkaan tarkoita sitä, että henkilö välttämättä hylkäisi hengellisyyden. Valitseminen ja osallistuminen uskonnon alueella on aiempaa omaehtoisempaa. Ihmiset suuntautuvat voimakkaammin niihin uskonnollisuuden muotoihin, jotka vastaavat heidän henkilökohtaisiin tarpeisiinsa. Yksilöllinen, yhteisöön sitoutumaton

uskonnollisuus ei kuitenkaan tarjoa uskonnollisen yhteisön käytänteitä tai toisten jäsenten tukea, jotka voivat auttaa hengellisyyden kehittymisessä tasapainoisempaan ja vastuullisempaan suuntaan. Yksilöllinen uskonnollisuus on myös alttiina ympäristön vaikutukselle. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 193.)

Nuorten aikuisten vieraantumista kirkosta voidaan selittää kirkolla itsellään. Kirkon päättäjät ja työntekijät ovat osaltaan vastuussa siitä, että nuorisotyöväiheessä aktiivisesti mukana olleet vieraantuvat nuorina aikuisina sekä jopa kristillisestä vakaumuksesta. Tutkimuksissa on tuotu esille, että osa nuorista olisi kiinnostunut kirkossa toimimisesta nuorisovaiheen päätyttyä, mutta harvat löytävät sieltä itselleen mielekästä toimintaa. Nuorisovaiheen yhteisöllinen elämä ja hengellisyys päättyy ikävaiheesta seuraavaan siirryttäessä, ja monet kokevat aikuisuuden toimintamuodot vieraina ja ulkokohtaisina. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 193–194.)

Antilan (2021) mukaan kilpailuhenkisessä ja kuormittavassa yhteiskunnassa kirkko voisi olla vastavoima, joka tarjoaa hiljaisuutta ja lepoa. Hiljentyminen ja mietiskely kuuluvat kristinuskon traditioon, ja niille on tuntunut olevan kysyntää. Kirkko voisi myös olla tulevaisuudessa ennen kaikkea keskustelukumppani auktoriteetin sijaan. Ihmiset haluaisivat pohtia, mutta he saattavat kokea kirkon vastausautomaattina. Sellaiselle pohdinnalle, mitä oma usko on suhteessa kirkon uskoon, on vähän tilaa, toteaa Antilan haastattelema nuori aikuinen. (Antila, 2021.) Myös Pertti Repo kirjoittaa hiljentymisestä, että sen tarve on tosiasia, mutta meidän kulttuurimme ja kirkkomme eivät ole aina välttämättä tukeneet sitä (Repo, 2004, s. 93).

Julkaisussa ”Spiritualiteetti 2020-luvun Suomessa” on tutkittu elettyä uskontoa, ja mikäli se pitäisi määrittää yhdellä sanalla, sana ”toiminta” tiivistäisi sen. Toiminnan nähdäänkin olevan keskiössä siinä, mitä uskonto on yksilön elämässä. Toimintaa kuvaillaan väylänä uskontoon osallistumiseen, sekä uskonnollisuuden ilmaisemiseen, mutta uskontoa myös jäsennetään toiminnan kautta. (Kirkon tutkimus ja koulutus, 2022, s. 20.) Haluamme toiminnallamme vahvistaa yhteisöllisyyttä tarjoamalla näitä yhteisiä kokemuksia taiteilun ja keskustelun merkeissä. Osa nuorista aikuisista kuitenkin kaipaa myös tilaa mietiskelylle. Kirkko ja

kaupunki –lehden verkkoartikkelissa on haastateltu kahta nuorta aikuista, ja jutussa kirjoitetaan siitä, kuinka nykyisessä kilpailuhenkisessä ja kuormittavassa yhteiskunnassa kirkko voisikin olla vastavoima hiljaisuuden ja levon tarjoajana. Kristinuskon traditioon kuitenkin kuuluvat hiljentyminen, mietiskely ja retriitit. (Antila, 2021.) Kun puhutaan osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä, Suomen evankelisluterilaisen kirkon strategioissa tiedostetaan, että seurakunta ei ole jäsentensä keskuudessa samankaltainen arkista elämää jäsentänyt yhteisö, mitä se oli historian aiemmissa vaiheissa. Strategioissa tuodaan esille, että 2000-luvulla seurakunta yhteisönä merkitsee lähes kaikille erillistä osakulttuuria ja sosiaalista ympäristöä. Kirkon haaste onkin nyt yhdistää individualistinen uskonnollisuus ja ihmisen yksilöllisyys yhteisöllisyyteen, joka on kuulunut kirkon olemukseen. (Kaira, 2020, s. 65.)

Tulevaisuusvaliokunnan mukaan kirkon on välttämätöntä uudistaa toimintaansa perusteellisesti, ja sen tulisi pyrkiä osallistamaan enemmän kaikkia jäseniään. Erityisesti nostettiin esiin yhteydentarve milleniaaleihin ja Z-sukupolveen. Tulevaisuusvaliokunnan mietinnön mukaan kirkon tulevaisuutta on katsottava milleniaalien ja nuorempien sukupolvien silmin. Valiokunta haluaa myös kirkon varmistavan, että kirkkoon kuuluvilla, ja kirkon jäseniksi haluavilla on mahdollisuus löytää hengellinen kotinsa kirkossa. Tulevaisuusvaliokunnan ehdotukseen tarttuen kirkolliskokous päätti, että kirkko ryhtyy määrätietoisesti kehittämään yhteyksiään nuoriin aikuisiin. Lisäksi kirkolliskokous päätti, että kirkko pitäisi aktiivisesti esillä erilaisia spiritualiteetin muotoja ja kokeiluja. (Kirkon viestintä, 2021.)

3.4 Hyvinkään seurakunta

Hyvinkään seurakunta on Hyvinkään kaupungin alueella toimiva Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toimintapiste. Seurakunta kuuluu Espoon hiippakuntaan ja Tuusulan rovastikuntaan (Espoon hiippakunta, 2023). Hyvinkään seurakunnassa oli jäseniä vuoden 2021 lopulla 30 410, koko kaupungin asukasmäärän ollessa 46 574. Kirkkoon kuulumisen aste oli 64,9 %. (Hyvinkään seurakunta, 2022, s. 16.) Hyvinkään seurakunnan nuorille aikuisille suunnattu toiminta internet -sivujen mukaan sisältää esimerkiksi retkiä, peli-iltoja, ja brunssseja. Nuorten

aikuisten toiminta on suunnattu ensisijaisesti 18–39-vuotiaille. (Hyvinkään seurakunta, i.a.).

Hyvinkään seurakunnan sivuilla kerrotaan siitä, että se saarnaa rakastavan Jumalan evankeliumia, ja että seurakunnan taustalla on vahva luterilainen perinne. Hyvinkään seurakunnan sivuilla myös muistutetaan, ettei tarvitse olla kirkon jäsen, eikä edes kiinnostunut kirkkoon liittymisestä, jotta voisi oppia lisää kristinuskosta. Lisäksi sivuilla muistutetaan Jumalan olevan kanssamme koko elämämme ajan. (Hyvinkään seurakunta, i.a.-b..)

4 BIBLE JOURNALING

4.1 Bible journaling -menetelmästä yleisesti

Bible journaling on raamatun tekstien kuvittamista ja sanoittamista eli tekstin pohjimista visuaalisin keinoin. Bible journaling –nimitykselle ei ole hyvää, vakiintunutta suomennosta, mutta vaihtoehtoisia käännöksiä ovat muun muassa visuaalinen raamattumietiskely ja raamattupäiväkirjailu. Yksinkertaisimmillaan se voi olla tekstin alleviivausta, mutta monesti se on merkitykselliseksi koetun tekstikohdan kuvittamista ja “voimalauseeksi” tiivistämistä. Työtapoja ja -tekniikoita on lukuisia ja niitä voi soveltaa. Taidetta voidaan tehdä suoraan Raamattuun tai erilliselle alustalle. (Kolistaja, 2018; Kumpula, 2015.) Spiritualiteetin kautta katsottuna Bible journaling on uskon ilmaisua luovuuden avulla. Menetelmä luo (Fink & Yoder, 2017, s. 8). Bible journaling on konkreettista hiljentymiseen ja mietiskelyyn johdattelevaa tekemistä.

Vuonna 2014 Shanna Noel esitteli Raamattuun liittyviä piirroksia blogissaan. Bible journaling syntyi, kun ajatus tällaisesta Raamatun käytöstä tavoitti lukijat. Bible journaling -työskentelystä tuli suosittua. Harrastus ei kuitenkaan ole kiistatonta, sillä Raamattuun taiteilu voidaan nähdä kirjan turmelemisena, loukkaavana

ja sisällön syvästä tutkiskelusta ja ymmärtämisestä poisvievä. Monilla raamatupäiväkirjailijoilla on kuitenkin useampi Raamattu, joista yksi on lukemista varten ja loput taiteilua varten. (Scrapbook, i.a.)

Bible journaling on varsin tuore ilmiö Suomen evankelis-luterilaisissa seurakunnissa. Opinnäytetyöprosessin alkupuolella, syksyllä 2021 sekä keväällä 2022 ei löytynyt juurikaan suomenkielisiä lähteitä Bible journaling -työskentelylle. Kuitenkin keväällä 2023 muun muassa Jyväskylän, Kuopion ja Nakkilan seurakunnissa oli pidetty kyseistä toimintaa (Jyväskylän seurakunta, i.a.; Kuopion seurakunta, i.a.; Nakkilan seurakunta, i.a.). Bible journaling on saattanut sisältyä seurakuntien muun toiminnan sisälle, jolloin siitä itsestään ei ole tietoa löydettävissä. Esimerkiksi Limingan seurakunnassa Bible journalingia on hyödynnetty nuorten raamatupiirissä (Limingan seurakunta, i.a.; Kolistaja, 28.9.2018).

4.2 Päiväkirjojen ja leikekirjatyöskentelyn taustaa

Leikekirjatyöskentelyn juuret ovat painettujen kuvien sekä tarinankerronnan pitkässä historiassa, joiden kehityksen yhdistämisestä saamme nykyaikaisen leikekirjan sen kaikissa muodoissa. Jo keskiajalla oli tavallista, että hyvin koulutetut ihmiset ovat pitäneet henkilökohtaisia päiväkirjoja, joissa on kirjattuna heidän ajatuksiaan elämästä. Renessanssin aikana jalojen ja koulutettujen ihmisten oli suosituttua pitää niin sanottuja yleisiä kirjoja. Painokone keksittiin vasta tuon ajan jälkimmäisellä puoliskolla. Johannes Gutenberg teki painokoneen 1440-luvulla, ja tämä mahdollisti useiden ihmisten kosketuksen painettuun materiaaliin, johon vain rikkailla oli ollut aiemmin varaa, sillä kirjanoppineet olivat kopioineet niitä vaivalloisesti käsin. Kirjat ja muut painetut materiaalit tulivat yhä laajemmin saataville. Tavallisista kirjoista tuli tapa järjestää uutta tiedonkulkua. Opiskelijat ja tutkijat kopioivat kirjastoissa opiskelemiensa materiaalien keskeisiä kohtia. Tiedemiehet, kirjailijat ja filosofit käyttivät kirjoja kirjatakseen esimerkiksi työnsä edistymistä ja inspiraatiotaan. Naiset tallensivat heidän suosikkejaan uskonnollisista otteista, lainauksia lukemistaan kirjoista, sekä reseptejä. (Scrapbook, i.a.-b.)

Teollisen painokoneen kehitys 1800-luvun alussa oli avainasemassa, mitä nykyajan leikekirjatyöskentelyyn tulee. Painokoneet mahdollistivat materiaalien massatuotannon. Sen myötä esimerkiksi taidokkaasti painetut onnittelu- ja rukoukorkortit levisivät, kuten myös sanomalehdet, ja lukijat tallensivat leikkaamalla kaikkea perhemainnosta resepteihin ja historiallisiin uutisiin. Kun painettu materiaali 1800-luvulla ilmaantui, ihmiset alkoivat täyttää tyhjiä, sidottuja kirjoja leikkeillä ja korteilla. Niissä oli myös käsin piirrettyjä luonnoksia, ja ne saattoivat sisältää henkilökohtaisia päiväkirjamerkintöjä. Kun valokuvaus keksittiin, se mahdollisti leikekirjatyöskentelyn kehittymisen nykyiseen muotoonsa. Varhaiset kuvat olivat tosin alkeellisia ja kuvat sumeita. 1850-luvun lopulla tuli myös tavaksi vaihtaa valokuva-arkkeista kuvia ystävien ja sukulaisten kanssa, mikä taas johti haluun säästää kerätyt kuvat albumeissa. Perheet alkoivat pitää albumeja täynnä perheenjäsenten valokuvia. Sana leikekirja tulikin käyttöön 1800-luvulla, alkujaan termillä ”romukirja” (scrap book), ja myöhemmin kirjoitusasulla ”leikekirja” (scrapbook). Jos pitäisi määritellä tarkalleen, mistä nykyaikainen leikekirjatyöskentelyn muoto sai alkunsa, sen on yleisesti hyväksytty tapahtuneen vuonna 1980 sukututkimustapahtumassa Marielen Christensenin toimesta. Seuraavana vuonna hän avasi ensimmäisen leikekirjatyöskentely -myymälän Utahissa. Christensen myös käytti kirkkaita muoviarkkisuojia, ja tämä suojien käyttö oli keskeinen muutos leikekirjatyöskentelyssä muun muassa siitä syystä, että se auttoi suojaamaan valokuvia. 1990-luvun loppuun mennessä leikekirjakauppoja oli avautunut ympäri maata. Kaupat tarjosivat albumeja, paperia, ja muita tuotteita. Nämä kaupat auttoivat leviämään tietoisuutta leikekirjatyöskentelystä. (Scrapbook, i.a.-b.)

4.3 Raamatun kuvittamisen historiaa

Nykyinen Bible journaling on lähtöisin Yhdysvalloista (Kumpula, 2015), mutta sen perimä on keskiajalta. Ennen painotekniikan keksimistä Raamattua kopioitiin käsin luostareissa, jolloin taiteilijat saattoivat lisätä omia piirroksiaan tekstien oheen. Taideteokset tehtiin omille sivuilleen tai tekstisivujen marginaaleihin. (Scrapbook, i.a.) Tiedettävästi vanhin säilynyt kuvitettu Raamattu on Kellsin kirja, joka on tehty noin vuonna 800 (Trinity College Dublin, i.a.). Kuvilla oli merkitystä kertomuksia selittävinä tekijöinä, sillä keskiajalla iso osa väestöstä oli lukutaidotonta ja teksti

oli kirjoitettu latinaksi. Kun painokone keksittiin 1400-luvun puolivälissä, käsin tehdyt teokset alkoivat vähentyä, sillä kustannukset olivat korkeat eikä kuvituksia pystytty tuottamaan samalla tavalla koneen rinnalla. 1700-luvulla alettiin painamaan kuvia niin Raamattuihin kuin muuhunkin kirjallisuuteen. Niiden merkitys tekstiä selittävinä teoksina oli vaihtunut enemmän poliittisiin tarkoituksiin. Vuosisadan puolivälissä kirjoihin myös lisättiin tyhjiä sivuja kuvituksia varten. (Scrapbook, i.a.) 1800-luvun puolella välissä julkaistiin John Kitton Raamattu, jossa oli painetut mustavalkoiset piirroskuvat (Internet Archive, i.a.).

Painokoneiden myötä Raamattuja oli yhä enenevässä määrin tavallisen väestön saatavilla. Tällöin Raamattujen sisällöstä itse tekstin lisäksi alkoi muotoutua käyttäjäystävällisempiä. 1800-luvulla Raamattuihin alettiin merkitä syntyneitä, kuolleita ja naimisiin menneitä perheenjäseniä. Näiden käsin kirjoitettujen dokumenttien lisäksi Raamattuun laitettiin perheenjäsenten valokuvia, hiustupsuja sekä kangaspaloja. Lisäksi Raamatun marginaaleihin tehtiin erilaisia muistiinpanoja. (Scrapbook, i.a.) 1980-luvun lopulla tällainen tekeminen nousi suosioon. Vaikka merkintöjen tekeminen olikin tavallista, Raamatut eivät palvelleet luovaa harrastajaa marginaalien ollessa kapeita, ja sivutkaan eivät kestäneet ylimääräistä materiaalia. Markkinoille alettiin tuomaan leveämarginaalisia Raamattuja lähinnä opiskelijoita ajatellen, jotta heillä olisi muistiinpanotilaa. Suuntaus jatkui 1990-luvulla, jolloin Raamattuihin laitettiin leveiden marginaalien lisäksi myös ylimääräisiä sivuja, tarkoituksena antaa tilaa Raamatun tutkimiselle interaktiivisemmalla tavalla. (Scrapbook, i.a.)

4.4 Toiminnan periaatteet

Luova toiminta luo yhteyttä omiin tunteisiin ja toisiin ihmisiin. Se toimii kohtaamispaikkana, jossa olla yhdenvertaisia ja ammentaa toisten kokemuksista. Ihmisellä on tarve olla yhteydessä toisiin, ja tarve päästä jakamaan elämänsä merkityksiä. Nämä merkitykset rakentuvat ja rikastuvat suhteissa toisiin. Jaettu luova toiminta saa meissä myös aikaan jakamisen ja vastavuoroisuuden kokemuksia silloinkin, kun ei keskustella sanoin. Taide voi toimia kommunikoinnin maastona, jossa merkityksellinen informaatio ja sen jakaminen yhdistää ihmisiä. Näin mahdollistuu

osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemusten syntyminen. Yhteisen luovan toiminnan avulla voi löytyä tie omaan luovuuteen. (Karjalainen, 2019, s. 12–13.)

Hanna-Leena Eerolan tutkielmaan osallistuneista seurakunnan työntekijöistä piti taidetta eri muodoissa ja eri tavoin toteutettuna hyvänä välineenä seurakuntatyössä. Taiteella kasvatuksen ja julistuksen välineenä nähtiin olevan tärkeä asema. Seurakunnissa eniten käytetyt taidemuodot olivat musiikki, kuvataide ja sanataide. Lasten ja nuorten kanssa luovia menetelmiä käytetään eniten. Vaikka taide on esimerkiksi sielunhoidon menetelmänä harvinaisempi, vastaajat olivat sitä mieltä, että taitella on sielua hoitava merkitys. Vastaajista kolmasosa oli sitä mieltä, että taide voi kohdata ihmisen kokonaisvaltaisesti, ja että taide voi tavoittaa ihmistä paremmin kuin pelkät sanat, ja taiteen avulla voi myös oppia ja sisäistää asiat monipuolisemmin. Siihen vaikuttaa vastanneiden työntekijöiden mukaan se, että taide antaa virikkeitä monille aisteille. Sen mitä ei voi sanoa järjellä, voi ilmaista taiteella. Ihminen on evankeliumin vastaanottajana ja sen käsittelijänä kokonaisvaltainen. Esimerkiksi kirkkopedagogiikassa on lähdetty liikkeelle siitä ajatuksesta, että opetuksessa otettaisiin käyttöön monia eri aisteja. Se pätee paitsi lasten, myös nuorten ja aikuisten kanssa tehtävään työhön. Taide siis tukee ihmisen kokonaisvaltaisuutta. (Eerola, 2011.)

Anna-Liisa Karjalainen ja Laura Huhtinen-Hildén toteavat taiteen soveltavalla käytöllä yhteisöllisen taidetoiminnan mahdollistamiseen, sekä luovan toiminnan tuomiseen eri tavoilla ihmisten ulottuville. Sen kaltainen toiminta ei ensisijaisesti tähtää taiteellisiin päämääriin tai taitojen oppimiseen. Taiteen soveltavalle käytölle on myös muita nimityksiä, kuten osallistava taide, mutta nimitystä pohtimista tärkeämpää on tunnistaa se, kuinka eri alojen ammattilaiset voivat hyödyntää erilaisia luovan toiminnan mahdollisuuksia työssään. Taiteen soveltavassa käytössä on myös olennaista tekemisen prosessin synnyttämät kokemukset, ja osallistujan mahdollisuus kosketuksen saamisessa omaan luovuutensa. (Karjalainen, 2019, luku Taiteen soveltava käyttö arjen työvälineenä.)

Luova ilmaisu voidaan katsoa kuuluvan ihmisen perustarpeisiin. Kuvalliseen ilmaisuun voi liittyä epävarmuuden tunteita, ja taide -sanaa voidaan vierastaa. Sen ajatellaan olevan kaukainen ja vieras asia, jolla ei ole tekemistä oman elämän

kanssa. Kun ohjaa kuvataiteellista ilmaisua, on tärkeää pyrkiä rohkaisemaan osallistujia voittamaan heidän mielissään olevia kynnyksiä ja esteitä. Tunnelman tulisi olla myönteinen ja turvallinen, mikä tarkoittaa, että kaikki uskaltaisivat antaa itselleen mahdollisuuden kokeilla erilaisia välineitä ja tekniikoita ilman paineita tietynlaisesta lopputuloksesta. Osallistujien olisikin hyvä sisäistää, että itse työskentelyprosessi on merkityksellinen. (Karjalainen, 2019, s. 58.) Kuvataiteellisen työskentelyn on todettu esimerkiksi antavan voimavaroja arkeen, henkilökohtaisia oivalluksia, sekä luovuuden kokemuksia (Karjalainen, 2019, s. 63). Innostamisen ja elämysten tarjoamisen lisäksi taiteellisen toiminnan tavoitteina on erilaisissa kasvatusalan toimintaympäristöissä ja tilanteissa luovuuden ja itseilmaisun herättely ja tukeminen, sekä hyvän olon lisääminen. Taidetta voi pitää hyvänä kasvatuksen välineenä sen monipuolisten mahdollisuuksien ansiosta. (Karjalainen, 2019, s. 66.)

Aikuisella ihmisellä voi olla korkea kynnys kuvallisen ilmaisun aloittamiseen. Edellisestä kerrasta voi olla aikaa tai asiaan saattaa liittyä ikäviä muistoja kouluvuosilta. Silloin on voinut muodostua kuva itsestä ei-luovana henkilönä. Toiminnan kannalta onkin olennaista ylittää tämä kynnys, ja se vaatii huomiota myös toimintaa ohjaavalta. Aluksi olisikin hyvä olla muuta toimintaa, joka voi helpottaa tunnelmaan pääsemistä. Tilanne huomioiden se voi olla rentoutumista tai vaikka aihepiiriin orientoitumista keskustelemalla, tai aistien välityksellä. (Karjalainen, 2019, s. 66–67.)

Taidelähtöistä toimintaa toteutettaessa ohjaajan ei välttämättä tarvitse olla taiteen erityisasiantuntija käyttääkseen eri menetelmiä, eikä toiminnan toteuttamisen tarvitse olla monimutkaista. Perusasioita olisi hyvä tiedostaa, kuten esimerkiksi materiaalien – kuten paperin – laatu. Apua voi kysyä esimerkiksi taidetarvikkeita myyvältä henkilöltä. Lisäksi ohjaajan kannattaa myös itse kokeilla välineitä, joita hän käyttää ohjaustilanteessa. (Karjalainen, 2019, s. 84.)

Joka toimintakerralla olisi hyvä olla selkeä rakenne. Toimintaan orientoitutaan aluksi yhdessä, jonka jälkeen seuraa itse työskentelyvaihe yksin tai yhdessä. Toiminta myös lopetetaan yhdessä. Ohjattu alkulämmittely saattaa olla tärkeä johdatus toimintaan, ja se voi olla tärkeä siirtymävaihe toimintaa ajatellen

oikeanlaiseen mielentilaan. Kun toiminnassa on rituaalinomaisesti aloituksia ja päätöksiä, niiden toistuvuus voi lisätä ryhmän turvallisuudentunnetta (Karjalainen, 2019, s. 94). Meidänkin järjestämämme toiminta kulki joka kerralla samojen kaavojen mukaan. Meidän ”alkulämmittelyämme” toimi alkuhartaus, jossa johdateltiin illan teemaan. Sen jälkeen kerrottiin illan taidemenetelmästä, jonka jälkeen päästiin työskentelemään. Sen jälkeen otimme vielä lyhyen palautekyselyn suullisesti osallistujilta, jonka jälkeen lähdettiin kotiin.

Nuorten kanssa toimiessa ohjaajan kyky innostaa ja motivoida merkitsee paljon. Kun kaikki eivät välttämättä ole yhtä innostuneita kuvataidetyöskentelystä, aihepiirin pariin johdattelu ja orientaatio voivat lisätä innostusta toimintaan. Innostuksen synty on tärkeää, koska muutoin toiminnasta voi tulla vain yksi suoritus, joka pitää hoitaa pois alta. Silloin se ei myöskään herätä välttämättä tunteita ja ajatuksia. On myös syytä kannustaa yrittämään parhaansa, vaikkei piirustustaito ole tärkein asia. Parhaansa yrittäminen tarkoittaa, että keskitytään ajatuksella siihen, mitä tehdään, ja annetaan prosessille tilaa ja aikaa. (Karjalainen, 2019, s. 97.) Mikäli työskentelyn jälkeen keskustellaan yhdessä, on tärkeää muistuttaa osallistujia siitä, että jokainen saa itse päättää minkä verran haluaa kertoa muille työstään (Karjalainen, 2019, s. 98). Meikin muistutimme työskentelyssä, ja haluamme muistuttaa tämän työn lukijaa ja ohjeistuksen hyödyntäjää siitä, että paineita tällaisesta tekemisestä ei tarvitse ottaa, eikä ole yhtä tiettyä ja ainoaa oikeaa tapaa työskennellä.

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Työmme tarkoituksena oli kehittää Hyvinkään seurakunnan nuorten aikuisten toimintaa. Toiminnan tavoite on tukea nuorten aikuisten spiritualiteettia tarjoamalla välineitä hengellisen elämän hoitamiseen, ja vahvistaa Raamatun sisällön tunteista. Toiminta voi saada nuoret aikuiset näkemään seurakunnan ja kristinuskon helpommin lähestyttävänä, samoja merkityksellisiä asioita jakavina ja tavallisessa elämässä läsnä olevina. Toiveena on, että toiminta tavoittaisi sekä

Hyvinkään seurakunnan toiminnassa aiemmin mukana olleet kuin uudet. Toiminta tarjoaa yhdessä yksilöllisen työskentelyn ja hiljentymisen.

Kehittäminen käytännössä oli luoda uusi, sisällöltään erilainen nuorille aikuisille suunnattu toimintamuoto edellisten rinnalle. Hyvinkään seurakunnassa oli entuudestaan kohderyhmälle järjestettyä toimintaa, mutta mikään niistä ei sisällä Raamattuun tutustumista. Järjestettävään toiminnassa yhdistyy sekä Raamatun lukeminen ja tutkiminen sekä taiteellinen itseilmaisuus. kuuluu, mikä monipuolistaisi aiempaa tarjontaa. Toiminnan pyrkimyksenä oli vastata kirkon muutostilanteen tuomiin haasteisiin paikallisesti, tukea nuorten aikuisten spiritualiteettia. Toiminnan tarkoituksena on monipuolistaa seurakuntalaisten arkea sitomatta työntekijöitä tehtävään.

Toimintana olivat illat, joiden tarkoitus oli sisältää ryhmämuotoista Bible journaling -työskentelyä. Bible journaling -työskentelylle oli kysyntää Hyvinkään seurakunnassa jo entuudestaan, joten toiminnan tarkoitus oli vastata kysyntään. Ohjatun Bible journaling -työskentelyn tarkoituksena oli tarjota mahdollisuus kristilliseen elämänskatsomukseen lähentymiseen ja vahvistaa kristinuskon ja seurakunnan merkityksellisyyttä osallistujille tärkeiden teemojen kautta. Tämä tarkoittaisi Raamatusta uutta oppimista tai uusien ajatusten syntymistä, sekä yhteisöllisyyden merkityksen havaitsemista hengellisessä elämässä. Työskentely antaisi mahdollisuuden tutustua Raamattuun taiteellisen itseilmaisuuden kautta. Tarkoituksena oli toteuttaa toimintaa muutaman kerran ja kerätä siitä palautetta, jonka avulla työskentelystä muovautuisi enemmän osallistujien tarpeita vastaavaa. Tarkoituksena oli luoda toimintamuoto, jota järjestettäisiin opinnäytetyön valmistumisen jälkeen, ja jonka kautta mahdollisimman moni nuori aikuinen saisi kiinnittyä paremmin seurakuntaan ja sen toimintaan sekä iloa arkeen ja rohkaisua itseilmaisuun ja siinä kehittymiseen.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

6.1 Alkutilanne ja pohjatyö

Opinnäytetyön ideapaperin suunnittelu alkoi tammikuussa 2021. Silloin keskiössä oli seurakuntayhteys ja kutsuminen seurakuntaan, ja näiden pohjalta toiminnan kehittäminen. Toukokuussa sovimme yhteistyöstä erään seurakunnan kanssa, mutta se kariutui syyskuussa. Uudeksi yhteistyökumppaniksi tuli Hyvinkään seurakunta loppuvuodesta 2021. Syyt tämän seurakunnan valintaan olivat sen sijainti, koko, resurssit sekä aiemmat yhteydet sinne. Opinnäytetyön kohderyhmä rajautui nuoriin aikuisiin ja toimintamuodoksi valikoitui Bible journaling. Alkuperäiset teemat olivat etäisemmin mukana.

Keväällä 2022 pidimme suunnittelupalavereja Hyvinkään seurakunnan nuorten aikuisten työstä vastaavan pastorin kanssa. Palavereissa sovimme Bible journaling -toiminnan sisällöstä, ajankohdasta, tarvittavista materiaaleista sekä mainonnasta. Sisällöstä päätimme, että Bible journaling on avoimen ryhmän toimintaa. Yhteyttä pidimme WhatsApp-ryhmän kautta viestein. Hyvinkään seurakunta tarjosi toiminnalle tilat, huolehti toiminnan viestimisestä kohderyhmälle ja kustansi suurimman osan tarvittavista materiaaleista. Toteuttamista varten keräsimme lähdemateriaalia nuoriin aikuisiin, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja seurakuntien lähtökohtiin ja toimintaan sekä Bible journaling -menetelmään liittyen. Lisäksi suunnittelimme mainoksen Bible journaling -iltoja varten (Liite 1). Toiminnasta tiedottamisen suunniteltiin tapahtuvan Hyvinkään seurakunnan nuorten ja nuorten aikuisten Instagram-tilillä. Nuorten aikuisten työstä vastaava pastori kertoi, että muut työntekijät voivat myös suullisesti viestiä toiminnasta.

6.2 Toiminnan muotoiluun liittyvät kysymykset

Ryhmätoimintaa suunnitellessa pohdittiin suljetun ja avoimen ryhmän vahvuuksia ja heikkouksia. Suljettu ryhmä mahdollistaa syvemmän jakamisen luottamuksellisemmin kuin avoin. Avoimeen ryhmään päädyttiin, sillä se mahdollisti toimintaan mukaan tulemisen ensimmäisen kerran jälkeen tai toiminnan kokeilemisen ilman sitoutumista. Björn Vikström kirjoittaa artikkelissaan, että nykypäivän yksilölliseen kulttuuriin kuuluu pitkiksi ajoiksi sitovan toiminnan välttäminen. Toiminta kilpailee

esimerkiksi työ- ja perhe-elämään menevästä ajasta. Seurakunnassa voidaan reagoida tähän luomalla toimintamuotoja, joihin on helppo liittyä ja lähteä pois ilman huonoa omaatuntoa. Osallistumiseen omilla ehdoilla kuuluu oikeus ihmisen omiin uskontulkintoihin. (Vikström, 2023, s. 41.) Avoin ryhmä tarjoaa suljettua paremmin mahdollisimman monen nuoren aikuisen tavoittamisen.

Avoimesta ryhmästä huolimatta on tärkeä saada toteutumaan turvallinen keskusteluilmapiiri. Nuoren aikuisen ikävaiheisiin liittyy itsensä etsiminen ja porukkaan kuuluminen, ja keskustelussa voi nousta esiin erilaisia hengellisiä kysymyksiä ja näkemyksiä. Erilaiset ajatukset voivat nostaa esiin ristiriitoja, mitkä pahimmillaan voivat olla luomassa turvatonta keskusteluilmapiiriä. Työskentelyssä pyrittiin välttämään mahdollisten erilaisten näkemysten aiheuttamaa eripuraa. Tätä varten toiminnassa sekä oppaassa nostettiin esille lupa ja vapaus erilaisille ajatuksille ja tunteille. Niitä saa nousta, saa halutessaan jakaa, niistä saa olla eri mieltä. Jokaisella tulisi olla tasapuolisesti mahdollisuuden tälle. Tärkeää tällaisessa toiminnassa onkin ottaa jokainen osallistuja ja tämän ajatukset tasavertaisesti huomioon. Keskusteluissa mahdollisesti nouseviin kysymyksiin toiminnan ohjaajan tulisi vastata sensitiivisesti. Nöyrä asenne tietämättömyyden kohdalla mahdollistaa yhdessä pohdiskelun. Myös yhdessäihmettelyn kulttuurin luominen ryhmään on tärkeää, sillä se auttaa avoimempaan pohdintaan. Jokaisella on vapaus omaan ajatteluun, mielipiteeseen ja tulkintaan eikä niiden esille tuomista tarvitse pelätä. Kysymykseen siitä, voiko Raamattuun taiteilla, vastattiin päättämällä taiteilla toiselle alustalle. Osallistujat saivat halutessaan tehdä omaan Raamattuun.

Ristiriitoja pyrittiin välttämään myös valitsemalla ennakkoon sellaiset raamatunkohdat, jotka eivät herätä räikeää vastakkainasettelua tai käsittele muuten arkoja aiheita. Seurakunnasta ja kristinuskosta etäännyttäviä aiheita jätettiin tietoisesti pois, sillä tarkoituksena oli tutustuttaa osallistujia Raamatun sisältöön samaistuttavasti, ja rohkaista heitä tutustumaan siihen myös itsenäisesti taiteen kautta. Päätös saattaisi myös madaltaa kynnystä osallistua ja tutustua Hyvinkään seurakunnan toimintaan.

Työskentelyä suunniteltaessa pohdittiin resursseja. Bible journaling on parhaimmillaan hyvin antoisa työskentelytapa, ja sitä rikastuttaakseen olisi hyvä, jos

saatavilla olisi monipuolisesti erilaisia välineitä ja askartelutarvikkeita. Kohderyhmään kuuluvat ovat hyvin erilaisissa elämäntilanteissa eikä kaikilla välttämättä olisi taloudellisesti mahdollista panostaa taidetarvikkeisiin. Rahan tai tarvikkeiden puutteen ei tulisi olla esteenä toimintaan osallistumiselle. Siksi seurakunta tarjosi välineet työskentelyitä varten. Ratkaisu ehkäisee paineita työskentelyn tuotoksellisuuteen, kun kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet tehdä. Osallistujia ei tosin kielletty tuomasta omia tarvikkeitaan, jos niitä on.

Paineita työskentelyyn voi tuoda tunne, että on pakko tehdä tai inspiraation puute. Koska tarkoituksena oli luoda tilaa inspiraatiolle ja vapaalle luomiselle, päätettiin tarjota osallistujille useampi raamatunkohtavaihtoehto, josta voi valita mieleisen tai useamman halutessaan. Lopullisia tuotoksia ei myöskään olisi tarve esitellä, mikä vähentää painetta tehdä niin sanotusti väkisin. Myös keskeneräisyyden teemasta ja sen hyväksymisestä puhuminen ja muistuttaminen antaisi tilaa sille, ettei kaiken tarvitse olla täydellistä ja valmista.

6.3 Suunnitellut Bible journaling –teemaillat

Elokuussa 2022 suunnittelimme Bible journaling –iltojen teemat. Teemat valittiin yleisesti nuorille aikuisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Valitut teemat ja niiden suunniteltu järjestys olivat ihmissuhteet, työ ja opiskelu, rauha, talous ja omistaminen, lepo sekä Jumalan huolenpito. Vaikka nuoret aikuiset eivät yleisesti koe uskontoa ja hengellisyyttä tärkeäksi voimavara-lähteeksi (Eronen ym., 2022, s. 21), valittu teema Jumalan huolenpito sekä kaikkiin teemoihin liittyvät raamatunkohdat vastaavat nuorilla aikuisilla nouseviin toiveisiin ja huoliin. Monet haaveista ja epävarmuutta herättävistä tekijöistä ovat linkittyneinä merkittäviksi koettuihin asioihin (Eronen ym., 2022, s. 21, 25, 38). Teema Jumalan huolenpidosta toimii myös työskentelykokonaisuuden kokoavana teemana ja kantavana viestinä teemailltojen jälkeen. Päädyimme teemailltoihin, sillä raamatuntekstit ja taidetyöskentelyt ovat helpommin lähestyttävissä, kun ne on sidottu osallistujalle merkityksellisiin aiheisiin. Valmiit teemat samalla rajaavat vaihtoehtoja ja mahdollistivat tuttujen raamatunkohtien liittämisen omaan elämään tai itselle uusien kohtien löytämisen.

Bible journaling -työskentelyjä suunniteltiin kuudeksi, noin kaksi tuntia kestäväksi kerraksi. Useampi toteutuskerta mahdollistaisi paremmin osallistujien paikalle saapumisen sekä toimintaan kiinni pääsemisen. Varattu aika mahdollistaa kiireettömän työskentelyn. Työskentelyt suunniteltiin viikon välein toteutuviksi elo-syyskuun aikana 2022. Työskentelykerrat sisälsivät kuulumisten vaihdon, alkuhartauden, taidetyöskentelyn sekä työskentelyn purun. Hartaus päätettiin pitää toiminnan aluksi, sillä se toimi teemaan johdattelevana tekijänä. Hartauksissa perehdyttiin yhteen raamatunkohtaan teemaan sopien. Tämän lisäksi työskentelyssä oli tarjolla 5–9 muuta raamatunkohtaa. Valinnanvaraa tarjottiin, sillä se auttaisi osallistujia löytämään itseä inspiroivan tekstin. Jokaiselle Bible journaling -teemaillalle oli suunniteltu myös erilaiset taidetyöskentelytavat. Erilaiset tavat tehdä taidetta antavat osallistujille eri välineet itseilmaisuun ja omien vahvuuksien löytämiseen taiteilussa. Suunnitellut taidemenetelmät olivat piirtäminen kynillä ja kirjoittaminen erilaisilla fonteilla, kuvien ja tekstien leikkaaminen ja liimaaminen sanoma- ja aikakauslehdistä, mustavalkoinen teema, skräppäys sekä maalaaminen. Viimeiselle kerralle suunniteltiin osallistujien saavan itse päättää aiemmista taidemuodoista tai antaa heille luvan yhdistellä erilaisia menetelmiä. Taiteiltavien raamatunkohtien suhteen päätettiin, että osallistujien ei oleteta tuovan omaa Raamattua mukaan, vaan he saavat valita valmiiksi tulostetuista kohdista. Tällöin osallistuja voi esimerkiksi vapaasti leikata tekstiä tai tehdä paperille ilman riskiä oman Raamatun tuhrimiselle. Työskentelyn purkuun suunniteltiin, että osallistujat voivat halutessaan kertoa työskentelyn herättämistä ajatuksista ja tunteista. Heillä oli myös mahdollisuus esitellä tuotoksia. Jakaminen oli kuitenkin vapaaehtoista, sillä ajatukset ja tuotokset voivat olla hyvin henkilökohtaisia. Purkuun sisällytettiin myös palautekysely osallistujille (Liite 2). Palautekysely suunniteltiin siten, että se toimisi suullisesti, kysymykset pysyivät samoina ja että se olisi lyhyt.

6.4 Toteutuneet työskentelyt

Kuudesta teemaillasta kolme toteutui. Peruuntumiset johtuivat siitä, että osallistujia ei tullut paikalle. Kolmen toteutuneen illan teemat olivat ihmissuhteet, työn-teko ja arkielämä sekä lepo, ja taidemenetelmät olivat piirtäminen ja fonteilla

kirjoittaminen, tekstien leikkaaminen ja liimaaminen sanoma- ja aikakauslehdistä sekä maalaaminen. Rajaukset näihin tehtiin sen pohdinnan pohjalta, mitkä teemat olisivat merkityksellisimpiä ja ajankohtaisimpia kohderyhmälle sekä mitkä taidemenetelmät tarjoaisivat mahdollisen monipuolisen lähestymisen Bible journaling -työskentelyyn. Osallistujia teemailloissa oli 1–4.

Teemailtojen lisäksi Bible journaling -työskentely toteutettiin yhdessä After school -illassa. After school on rippikoulun käyneille hyvinkääläisille nuorille tarkoitettu rento ja vapaamuotoinen ilta. Työskentelyn teemana oli rauha ja se valittiin ajankohtaisuuden vuoksi. Nuoret ja nuoret aikuiset kokevat levottomuutta maailmantilanteen, kuten Ukrainan sodan tai ilmastonmuutoksen vuoksi (Eronen ym., 2022, s. 38, 57). Tarkkaa taidemenetelmää ei valittu, vaan nuoret valitsivat vapaasti tyylin toteuttaa. Osallistuneita nuoria oli yli 30. Osallistujamäärän sekä illan luonteen vuoksi yhteistä purkua ei ollut. Kuitenkin monet tuotoksista sai laittaa nuorisotilan seinälle.

7 KEHITTÄMISTEHTÄVÄN TULOKSET

7.1 Osallistujilta ja yhteistyötaholta saatu palaute ja sen arviointi

Osallistujien palautteesta ilmeni, että teemailloista kokonaisuudessaan pidettiin. Illat koettiin mukavina ja antoisina, mutta niihin kaivattiin lisää osallistujia. Palautteessa pohdittiin iltojen lukumäärää ja sen vaikutusta osallistujamäärään.

Iltojen teemoista pidettiin, sillä ne koettiin tärkeinä, helposti lähestyttävänä sekä yleispätevinä. Teemaa *työnteko ja arkielämä* pidettiin hyvänä, mutta kritisoitiin sen kapeakatseisuutta. Osallistajat toivoivat laajempaa käsittelyä ja lähestymispintaa ihmisille, jotka eivät ole opiskelemassa tai työelämässä, vaan esimerkiksi pitkäaikaistyöttömänä tai lasten kanssa kotona. Hartaudet koettiin monella tapaa merkityksellisiksi. Osallistajat pitivät siitä, että hartaudet olivat ennen

taidetyöskentelyä ja johdattelivat teemaan. He kertoivat hartauksien inspiroivan työskentelyään ja vaikuttavan oman raamatuntekstin valintaan. Hartauksissa pidettiin lisäksi yhteislaulusta ja rukouksesta.

Teemailtojen osallistujat kertoivat palautetta myös hartauksia ja työskentelyjä yhdistäneistä raamatunkohdista. Osa raamatunkohdista koettiin yllättävinä. Vaihtoehdoissa oli tekstejä, jotka olivat uusia, ja sieltä puuttui kohtia, joita oletettiin olevan tarjolla. Yllättävyydestä kuitenkin pidettiin, sillä erilaisten tekstien kerrottiin avanneen uusia näkökulmia teemaan. Vaihtoehtojen määrää kuitenkin pidettiin liian suurena. Tekstikohdan valitsemisessa koettiin vaikeuksia vaihtoehtojen runsauden vuoksi. Lisäksi hartaudessa mainittua tekstiä oli vaikeaa löytää muiden raamatunkohtien joukosta, eikä kaikkien tekstien yhteyttä illan teemaan hahmotettu. Osallistujat ehdottivat, että alkuhartaudessa käytetty raamatunkohta löytyisi korostettuna muiden vaihtoehtojen joukosta. Raamatunkohtien selittämistä pidettiin avainasemassa niiden ymmärtämiseen ja teemaan liittämiseen.

Taidemenetelmistä ja niiden monipuolisuudesta pidettiin. Erityisen tyytyväisiä oltiin jokaiselle varatuista omista luonnoslehtiöistä, joihin tuotokset sai tehdä. Luonnoslehtiöt mahdollistivat tuotosten jatkamisen, jos ne olivat jääneet kesken, sekä niiden yhteen kokoamisen. Työvälineiden tarjoamista pidettiin tärkeänä. Osallistujat kokivat monipuolisten menetelmien ja välineiden tarjoavan mahdollisuuden kokeilla itselle uusia asioita. Teemailtoihin kaivattiin erilaisten menetelmien rinnakkaista ja vaihtoehtoista käyttöä. Tällä viitattiin tilanteeseen, jossa osallistuja ei esimerkiksi keksi piirrettävää. Tällöin tämä voisi täydentää tuotostaan muuta menetelmää hyödyntäen, kuten lehdistä leikattavien tekstien ja kuvien avulla.

Yhteyshenkilö kertoi myös näkemyksensä toteutettuun toimintaan. Hän kertoi saaneensa positiivista palautetta nuorille aikuisille suunnatun taidepohjaisen toiminnan järjestämisestä. Koska vastaavaa toimintaa ei ollut, menetelmän testaamista pidettiin hyvänä. Yhteyshenkilöltä tuli palautetta ennakkosuunnittelun ja erityisesti viestinnän suunnitteluun liittyen. Ennakkosuunnitteluun olisi voinut panostaa enemmän. Viestintään liittyen yhteyshenkilö olisi kaivannut viestintäsuunnitelman laatimista ja vahvempaa visiota toiminnasta tiedottamisesta. Kohderyhmälle viestintään haluttiin enemmän tietoa toiminnan sisällöstä ja kuvia siitä sekä

mahdollisesti video siitä, mitä työskentely on. Yhteyshenkilö ehdotti myös WhatsApp -ryhmän luomista Bible journaling -työskentelyn jatkumiseksi ja taiteilusta kiinnostuneiden yhdistämiseksi.

Teemailtoihin osallistuneilta saatu palaute oli odotettua vähäisempää mutta laadukkaampaa. Molempiin vaikutti pieni osallistujamäärä: palautetta tulee kokonaisuudessa vähemmän, mutta tilaa kertoa omaa kokemusta sekä kehittämisideoita on enemmän. Osaan palautteista pystyttiin vastaamaan teemailtojen kuluessa. Hartaudessa mainittuja raamatunkohtia korostettiin post-it-lapuilla, jotta näiden kohtien löytäminen olisi helpompaa muiden vaihtoehtoisten tekstien joukosta. Lisäksi musiikkia soitettiin taidetyöskentelyjen aikana. Yhteyshenkilöltä saatu palaute oli rakentavaa ja ammatillisesti kehittävää. Tämän palautteen pohjalta ei kuitenkaan voitu enää kehittää tarvittavia asioita työskentelyssä.

Pohdimme myös sitä, toiminnan kokonaisuuden lopulla voisimme kysyä, olisiko osallistujilla kiinnostusta tulla uudestaan vastaavanlaiseen toimintaan, ja saisiko heitä tiedottaa mahdollisesta jatkosta.

Jatkoteemoina voisi käsitellä esimerkiksi evankeliumeja kokonaisuuksina, ja paneutua vielä syvemmin myös esimerkiksi niihin teemoihin, jotka olimme valinneet viime syksynä käsiteltäviksi

Lisäksi puhuimme yhteyshenkilöimme kanssa toiminnan jälkeen pidetyssä palaverissa siitä, että kokoaisimme materiaalipaketin ensiksi sen pohjalta, millaista työskentelyä itse toteutimme, ja pohdimme, että eri ikäryhmille, esimerkiksi juuri kouluikäisille voisi halutessaan koota jatkoa varten oman, heille soveltuvan materiaalipaketin.

7.2 Bible journaling –toiminnan ja palautteen pohjalta tehty opas

Opinnäytetyön tavoitteena oli Hyvinkään seurakunnan nuorille aikuisille suunnatun toiminnan monipuolistaminen ja uuden toimintamuodon pysyväksi jääminen. Koska järjestettyjä Bible journaling –teemailtoja oli vain kolme ja ne toteutuivat seurakunnasta ulkopuolisten toimesta, toiminta jäi ”kokeiluksi”. Lisäksi Hyvinkään seurakunnan työntekijöillä ei ollut toimintaan sellaista kosketuspintaa, että sitä

olisi voitu sellaisenaan jatkaa. Tästä syystä koostimme toteutuskertojen ja niistä kerätyn kokemuksen ja palautteiden pohjalta oppaan. Oppaan avulla Bible journaling –toimintaa voidaan toteuttaa Hyvinkään seurakunnassa jatkossa, ja se tarjoaa kirkon alan ammattilaisille ja vapaaehtoisille välineen seurakuntalaisten spiritualiteetin tukemiseen. Opas on liitetty opinnäytetyöhön (LIITE 3) sekä saatavilla Canvassa (Puronaho & Tuomikoski, 2023). Se on myös lähetetty Hyvinkään seurakunnan yhteistyötaholle sähköisesti.

Opas on kolmiosainen. Ensimmäiseksi oppaassa käydään lyhyesti läpi, mitä Bible journaling on. Bible journaling -menetelmän ymmärtämiseksi paremmin seuraavaksi on apukysymykset. Apukysymyksiä käytetään jokaisella toimintakerhalla, ja ne auttavat osallistujaa syventymään valitsemaansa tekstiin ja nostamaan siitä esiin itselle merkittävän osuuden. Sen jälkeen on työskentelykokonaisuuden runko. Järjestys on sama kuin aiemmin pidetyissä teemailloissa. Toisessa osuudessa on kuusi teemaa Bible journaling –toimintakerroille. Teemat ovat samat kuin aiemmin suunnitellut. Ne sisältävät teemakohtaisia apukysymyksiä, raamatunkohtaehdotuksia sekä esimerkkihartauden. Näiden lisäksi on Vinkkejä! -osuus, jossa on nostettu esiin mahdollisuus teemojen soveltamiseen. Se sisältää huomiot kohderyhmään, ajankohtaisuuteen ja sielunhoidolliseen näkökulmaan sekä ehdotuksia muista teemoista. Kolmannessa osassa perehdytään taiteelliseen puoleen. Se sisältää erilaisia taidemenetelmiä, listauksen erilaisista taidevälineistä sekä Vinkkejä taiteiluun! -osion. Viimeisimmässä ohjaajalle annetaan mahdollisuus taiteellisen puolen soveltamiselle. Opas sisältää lisäksi sisällysluettelon ja tekijöiden terveiset sekä havainnollistavia kuvia.

8 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Työssä käytetyt lähteet ja niiden alkuperät koettiin toimivaksi. Lähteet painottuvat kristillisen katsomuksen ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tuotoksiin, mikä

kaventaa kokonaiskuvaa, mutta painottaa työn merkitystä tässä ympäristössä. Käytetyt artikkelit ja tutkimukset ovat olleet ajankohtaisia.

Työssämme ei ole tapahtunut henkilötietojen käsittelyä, sillä emme ole keränneet niitä missään vaiheessa opinnäytetyömme tekoa. Kysyimme Bible journaling -teemailtoihin osallistuneiden henkilöiden nimiä kohteliaisuuttamme, mutta emme kirjoittaneet niitä mihinkään ylös. Palautetta keräsimme siltä osin anonymisti, että sen ollessa suullista emme kirjoittaneet ylös, kuka palautteen oli antanut.

Teemailloissa otettiin valokuvia työskentelystä siten, että osallistujia ei voida tunnistaa valokuvista. Ketään ei voida myöskään tunnistaa tuotoksista, joita valokuvissa näkyy, sillä tuotoksissa ei ole näkyvissä nimiä. Kuvauslupa kysyttiin suullisesti. Tekemässämme ohjeistuksessa on hyödynnetty otettuja valokuvia. Ne ovat meidän ottamiamme, joten meillä on tekijänoikeus niihin. Ohjeistuksen alussa on kuva, joka on otettu Pixabaysta, josta saa ilmaiseksi ottaa kuvia käyttöönsä. Ohjeistuksen olemme tehneet Canva-ohjelman ilmaisversiolla. Opinnäytetyön liitteenä löytyvän ohjeistuksen sisältö on selitetty tässä raportissa, jotta se olisi saatavutettava.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISIDEAT

9.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteet toteutuivat osittain. Tavoitteiden toteutumisen arviointi perustuu toteutuneisiin työskentelykertoihin ja niistä saatuun palautteeseen, yhteistyötaholta saatuun palautteeseen sekä näiden pohjalta syntyneeseen oppaaseen.

Toiminnan suunnitellut peruspilarit ja yhteistyö Hyvinkään seurakunnan kanssa toimivat. Hengellisyyden tukemisen mittaaminen on haastavaa. Palautteen

pohjalta voi kuitenkin päätellä, että Bible journaling toimi välineenä spiritualiteetin tukemiseen. Bible journaling –toiminta myös lisäsi osallistuneiden Raamatun sisällön tuntemusta. Työskentely toi teemoillaan raamatuntekstejä lähemmäksi nuorten aikuisten elämää. Toiminta ei kuitenkaan tavoittanut uusia ihmisiä, vaan Bible journaling -työskentelyissä käyneillä oli entuudestaan yhteyksiä Hyvinkään seurakuntaan. Osallistujia oli yleisesti odotettua vähemmän ja osaa suunnitelluista illoista ei toteutettu.

Toteutuneiden työskentelyjen perusteella toiminta oli onnistunutta ja tarkoituksen mukaisesti monipuolista Hyvinkään seurakunnan tarjontaa nuorille aikuisille. Toiminnassa toteutui yksilötyöskentely ja hiljentymisen, sekä niillä kerroilla, kun osallistujia oli enemmän kuin yksi, toiminnassa toteutui yhdessä oleminen ja jakaminen. Yhteisöllisyyden merkityksen havaitsemista on vaikea mitata, mutta toisten osallistujien ja suuremman osallistujamäärän kaipaaminen havaittiin. Toteutuneet Bible journaling –illat eivät vaikuttaneet pitkäkestoisesti nuorten aikuisten pysymiseen seurakunnan toiminnassa tai muutostilanteessa elävään kirkkoon. On vaikea määrittää, vastasiko toiminta kysyntään. Toisaalta toivetta toiminnasta oli ennen sen syntyä ja toimintaan osallistuneet pitivät siitä. Toisaalta toimintaan osallistui alle viisi henkilöä. Palautteen kerääminen toiminnan kehittämiseksi onnistui. Tavoitteiden tulosten mittaaminen osoittautuu haastavaksi, kun ei voi tietää, kuinka moni toimintaamme osallistunut jatkaa Raamatun tutkimista Bible journaling -menetelmän avulla. Ei voida mitata Raamatun tekstien tunte muksen kehitystä tai miten spiritualiteetin tukemisessa on onnistuttu.

Bible journaling –iltojen jatkoon liittyen tavoitteet osoittautuivat ristiriitaisiksi. Toiminnasta on vaikeaa tehdä pitkäkestoista, jos sitä ei toteuta työhön sitoutunut henkilö. Osallistujat arvioivat toiminnan keräävän lisää väkeä, mikäli toiminta olisi pitkäaikaisempaa. Opiskelijana ja seurakunnan ulkopuolisena henkilönä tämänkaltaisten Bible journaling -iltojen pitäminen on haastavaa pitkäaikaisen sitoutumisen vuoksi. Esimerkiksi seurakunnan työntekijä tai vapaaehtoinen voisi olla sopivampi henkilö, sillä tällä on todennäköisesti parempaa kontaktia seurakuntalaisiin. Tällöin osallistujien kokoaminen sekä toiminnan pitkäkestoinen mahdollistaminen on realistisempaa. Tämä huomattiin käsikirjoitusvaiheessa, ja tavoite

kehittyi seuraavanlaiseksi: Tarkoituksena on monipuolistaa seurakuntalaisten arkea samalla vaatimatta työntekijöiltä tai vapaaehtoisilta erityistä osaamista toiminnan pitämiseen. Tähän tavoitteeseen tehty opas vastasi.

Toteutus ja tulokset peilaavat teoreettisia lähtökohtia. Kohderyhmä ja sille ominaiset piirteet oli huomioitu toteutuksen teemoissa ja työskentelyn haastavuudessa. Lisäksi toiminnasta viestittiin sosiaalisen median kautta. Nuorten aikuisten spiritualiteetin tukeminen oli selkeästi esillä. Kirkon missio ja ihmiskäsitys näkyi toiminnan perustana. Laadukkaamman opinnäytetyön toteutumiseksi eri työvaiheisiin olisi pitänyt kiinnittää tarkemmin huomiota ja käyttää enemmän valmistelu-aikaa. Bible journaling -työskentelyn taustoihin perehtyminen antoi vakaan pohjan toiminnan toteuttamiseen.

Opinnäytetyön merkityksen arviointiin vaikuttavat ammattialan kompetenssit. Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.) toteaa sosionomin (AMK) osaamisvaatimukseen kuuluvan eettisen osaamisen, asiakastyön osaamisen, palvelujärjestelmäosaamisen, kriittisen ja osallistavan yhteiskuntaosaamisen, tutkimuksellisen kehittämisen- ja innovaatio-osaamisen sekä työyhteistyö-, johtamis- ja yrittäjyysosaamisen. Lisäksi kirkon nuorisotyö -koulutusalan kompetenssit ovat hengellisen työn osaaminen, arvo-osaaminen, pedagoginen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen sekä kehittämisosaaminen. (Diakonia-ammattikorkeakoulu, i.a.) Opinnäytetyö vahvistaa sosionomin pätevyyteen kuuluvaa sosiaalialan eettistä osaamista ja asiakastyön osaamista. Opinnäytetyössä on toimittu sosiaalialan arvojen mukaisesti, ja oma arvomaailma on tiedostettu. Työssä on pyritty vastaamaan asiakkailta nouseviin tarpeisiin, ohjattu toimintaa huomioiden voimavara- ja osallisuuslähtöisyys sekä arvioitu asiakastyötä asiakaslähtöisesti. Soveltamalla opinnäytetyö vahvistaa palvelujärjestelmä- sekä yhteiskuntaosaamista ottamalla huomioon muun muassa paikalliset ja maailmanlaajuiset haasteet sekä mahdollisuudet syrjäytymistä ehkäisevänä toimenä. Tekstissä painottuvat kuitenkin kirkon nuorisotyönohjaajan osaamisvaatimukset. Työ vahvistaa kirkon mission ja teologisen osaamisen yhdistymistä kristilliseen kasvatukseen ja seurakuntalaisia osallistavaan toimintaan. Opinnäyte on ollut kokeileva, ja kannustaa uusien menetelmien hyödyntämiseen kristillisten arvojen tutuiksi tuomisessa ja spiritualiteetin tukemisessa.

9.2 Työn soveltaminen ja kehittämisideat

Varsinaisten tulosten lisäksi havaittiin henkilökohtaisen kutsumisen merkitys. Osallistuneet nuoret aikuiset olivat saaneet toiminnasta tietoa mainoksesta, mutta päätös osallistumisesta tuli suoraan, henkilökohtaisen kutsumisen kautta. Monipuolisempi viestintä tavoittaa kohdeyleisön paremmin. Osallistujia varten suunniteltujen yleisten kysymyksien lisäksi olisi voinut olla teemakohtaisia kysymyksiä. Teemakohtaiset kysymykset olisivat tarjonneet paremmat vastaukset liittyen valittujen teemojen ajankohtaisuuteen, samaistuttavuuteen, merkityksellisyteen sekä niiden kehittämiseen.

Bible journaling -työskentelyä voi soveltaa monella tapaa. Työskentely sopii muihinkin Suomen evankelis-luterilaisiin seurakuntiin ja sitä voi soveltaa eri ikäryhmiin. Bible journaling voi kohderyhmän tietoihin ja taitoihin soveltaen toimia varhaiskasvatuksessa ja varhaisnuorisotyössä kerhoissa ja pyhäkoulussa, nuorisotyössä rippikouluissa, isoskoulutuksessa ja viikkotoiminnassa, vammaistyön toiminnassa sekä aikuisten ja ikäihmisten parissa raamattupiireissä. Se on toimiva menetelmä leirityöhön. Työskentelyä voi tehdä myös sielunhoidollisesta näkökulmasta ja soveltaa teemojen kautta esimerkiksi avioliitto- tai surutyöhön. Työskentely voi toimia kirkon alan ammattilaisille kehittävänä ja inspiroivana. Työskentelyssä voi kokeilla hyödyntää eri raamatunkäännöksiä ja versioita kuten lasten Raamattua. Jos Raamatun sijaan työskentelyssä käyttäisi katsomusvapaata lähettä, työskentelyä voi soveltaa muuhun sosiaalityöhön. Lähteenä voi toimia runot, kappaleet tai tarinat, ja työtä voi soveltaa edellisten kohderyhmien lisäksi esimerkiksi päihde- ja mielenterveystyössä. Työskentelyä voi kokeilla eri ympäristöissä. Hyvinkään seurakunnassa Bible journaling –työskentelyt voisi jatkua pop up –toimintana kysynnän mukaan.

Bible journaling -yhteisön luominen voisi olla tapa yhdistää työskentelystä kiinnostuneita. Yhteisö samalla tarjoaisi yhteyden toisiin kristittyihin, joiden kanssa jakaa omaa spiritualiteettia. Jos yhteisö luotaisiin verkossa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, se tarjoaisi yhteisöllisyyden myös niille, jotka eivät muuten

pääsisi toimintaan mukaan. Tämä voi parhaimmassa tapauksessa ehkäistä yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Ovet auki –strategiassa (Suomen ev.lut. Kirkko, 2020) kerrotaan sosiaalista mediaa käytettävän eri ikäluokissa ja sen olevan jatkuvasti mukana kaikessa tekemisessä. Media ei ole vain tiedonvälityksen väline, vaan erottamaton osa tämän päivän todellisuudesta. Sosiaalisen median kautta muodostetaan ja ylläpidetään sosiaalisia suhteita, ja vakaumuksia. (Suomen ev.lut. kirkko, 2020, s. 18.) Työskentelyn voisi viedä myös valmiisiin yhteisöihin.

LÄHTEET

- Antila, H. (13.10.2021). Kuinka kirkko voisi olla merkityksellinen myös milleniaalille? – Laura Leipakka ja Heikki Lehti toivovat, että kirkossa olisi enemmän tilaa epäroinnille ja epäuskolle. *Kirkko ja kaupunki*. <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kuinka-kirkko-voisi-olla-merkityksellinen-myos-milleniaalille-laura-leipakka-ja-heikki-lehti-toivovat-etta-kirkossa-oli-enemman-tilaa-eparoinnille-ja-epauskolle#10a430c0>
- Derezotes, D. (2006). *Spiritually oriented social work practice*. Pearson Education, Inc.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.). *Osaamisvaatimukset: sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö*. Saatavilla 8.3.2023: <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi-amk-kirkon-nuorisotyö/>
- Eerola, H. (6.10.2011). *Eri taidemuodot palvelevat evankeliumia ja seurakunnan työtä*. Saatavilla 23.2.2023: <https://teologia.fi/2011/10/eri-taidemuodot-palvelevat-evankeliumia-ja-seurakunnan-tyota/>
- Eronen, E., Niskanen, V., Simonen, J. & Veijola, R. (2022). *Sä teet elämän itelles. Alle 30-vuotiaiden nuorten aikuisten näkemyksiä hyvästä elämästä*. Nuorten hyvä elämä -tutkimushanke E2-tutkimus 2022. Saatavilla 20.4.2023 <https://www.e2.fi/media/julkaisut-ja-alustukset/sukupolvien-huolet-ja-voimat/nuorten-hyva-elama/raportti-nuorten-hyva-elama-hanke-e2-tutkimus-isbn.pdf>
- Espoon hiippakunta (2023). *Rovastikunnat ja seurakunnat*. Saatavilla 23.2.2023 <https://www.espoonhiippakunta.fi/tietoa-hiippakunnasta/>
- Fabrin, V., Holopainen, J., Malmberg, M., Paakkanen, K. & Peura, M. (2004). *Matkalla. Hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta*. 2. painos. Tammer-Paino Oy.
- Fink, J. & Yoder, R. (2017). *Complete guide to Bible Journaling. Creative techniques to express your faith*. Design Originals.
- Hyvinkään seurakunta (2022). *Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2021*. Saatavilla 23.2.2023

- <https://www.hyvinkaanseurakunta.fi/documents/20713016/0/Hyvink%C3%A4%C3%A4n+srk+TP+ja+TK+2021.pdf/0bd98ae4-97c3-cdbc-a8b8-4b19b3958226?t=1655716905571>
- Hyvinkään seurakunta (i.a.). Nuoret aikuiset. Saatavilla 13.4.2023
<https://www.hyvinkaanseurakunta.fi/tule-mukaan/aikuisille/nuoret-aikuiset>
- Hyvinkään seurakunta (i.a.-b.). *Faith and worship*. Saatavilla 27.3.2023
<https://www.hyvinkaanseurakunta.fi/inenglish/faith-and-worship>
- Jyväskylän seurakunta (i.a.). Bible Journaling -ryhmä. Saatavilla 20.2.2023
<https://www.jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat/2023-02-22/bible-journaling-ryhma>
- Kaira, T. (2020). "Sitä kohti mikä on edessä". *Strategia-ajattelun ominaispiirteet Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 131. Saatavilla: https://evl.fi/documents/1327140/75979077/Sita_kohti_mika_on_edessa_tutkimuksen_julk_131_NETTI_20_01_08.pdf/d977800f-f509-8652-5e7a-e53a3d790cbd?t=1598860715275
- Karjalainen, A-L. (toim.). (2019). *Luovan toiminnan työtavat: käsikirja sosiaali- ja terveysalalle*. PS-kustannus. Saatavilla: <https://diak.finna.fi/Record/diana.115615>
- Katekismus (i.a.) <https://katekismus.fi/index.html>
- Kielitoimiston sanakirja (2022). *Yhteisö*. Kotimaisten kielten keskus. Saatavilla 14.4.2023 <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/yhteis%C3%B6?source=suggestion&searchMode=all>
- Kirkkohallitus (2020). Lähetyksen ja kansainvälisen työn ohjaajan ydinosaamiskuvaus. Saatavilla 24.1.2023 https://evl.fi/documents/1327140/43561565/Lahetys_ja_kansainvalisen_tyon_ohjaajan_ydinosaamiskuvaus_2020_pdf.pdf/e660346c-5054-f969-e619-115a9ec7a8cd?t=1596647066237
- Kirkkohallitus & Kirkkopalvelut ry (2009). *Nuori aikuinen kirkon jäsenenä. Projektiraportti*. Saatavilla: <https://docplayer.fi/109391838-Nuori-aikuinen-kirkon-jasenena-projektiraportti.html>
- Kirkon tutkimuskeskus (2013). *Haastettu kirkko – Osallisuus, yhteisöllisyys, usko*. Saatavilla: <https://evl.fi/documents/1327140/45386794/Www->

[julkaisu+32+Haastettu+kirkko.pdf/f5d2fb95-f8f3-0dd1-af04-d86ea27066f9](https://www.kirkko.fi/julkaisu+32+Haastettu+kirkko.pdf/f5d2fb95-f8f3-0dd1-af04-d86ea27066f9)

- Kirkon tutkimus ja koulutus. (2018). *Kaikkialta kaikkialle – kirkon missio nyt. Missiologian tuntemus ja osaaminen kirkon työssä*. Kirkon tutkimusjulkaisuja 67. Saatavilla 23.1.2023 <https://evl.fi/documents/1327140/40243242/Kaikkialta+kaikkialle+%E2%80%93+kirkon+missio+nyt/b2546877-6adb-4f4e-f881-e4d9a7a8eff8>
- Kirkon tutkimus ja koulutus. (2022). *Spiritualiteetti 2020-luvun Suomessa*. Suomen ev.-lut. kirkon tutkimusjulkaisuja 137. Saatavilla 30.1.2023 <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4292/viewmode=previewview>
- Kirkon viestintä (6.8.2021). Kirkolliskokous päättyi vilkkaaseen keskusteluun kirkon tulevaisuudesta. *Epressi*. Saatavilla 23.1.2023 <https://www.epessi.com/tiedotteet/uskonto/kirkolliskokous-paattyi-vilkaaseen-keskusteluun-kirkon-tulevaisuudesta.html>
- Kolistaja, M. (28.8.2018). Puhutteleva raamatunkohta tiivistyy bible journalingissa. Rauhan tervehdys. Saatavilla 21.2.2023 <https://rauhantervehdys.fi/2018/09/bible-journaling/>
- Kumpula, J. (12.4.2015). Bible journaling rikastuttaa hengellistä elämää. *Seurakuntalainen*. <https://www.seurakuntalainen.fi/uutiset/bible-journaling-rikastuttaa-hengellista-elamaa/>
- Kuopion seurakunnat (i.a.). Luova Raamattutyöskentely (Bible Journaling). Saatavilla 20.2.2023 <https://www.kuopionseurakunnat.fi/tapahtumat/2023-02-21/luova-raamattutyoskentely-bible-journaling->
- L 1054/1993. Kirkkolaki 26.11.1993/1054. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054>
- L 1285/2016. Nuorisolaki 21.12.2016./1285. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Lasten ja nuorten keskus (2021). Mikä on milleniaali? Saatavilla 23.2.2023 <https://www.lastenjanuortenkeskus.fi/mika-on-milleniaali/>
- Limingan seurakunta (i.a.). Raamis. Nuorisonurkka. Saatavilla 21.2.2023 <https://www.liminganseurakunta.fi/nuorisonurkka/toimintaa/raamis>

- Mikkola, S. & Saarelainen, S-M. (toim.) (2023). *Milleniaalien kirkko. Kulttuuriset muutokset ja kristillinen usko*. Kirkon tutkimus ja koulutus. Suomen ev.-lut. Kirkon tutkimusjulkaisuja 139. Grano oy.
- Nakkilan seurakunta (i.a.). Bible Journaling –ilta. Saatavilla 20.2.2023 <https://www.nakkilanseurakunta.fi/tapahtumat/2023-03-22/bible-journaling-ilta>
- Puronaho, A. & Tuomikoski, F-I. (2023). Bible journaling. Taidepohjainen raamatututyöskentely. Saatavilla 24.4.2023 https://www.canva.com/design/DAFYGlaxxA/UuYuvIEUgaScjGXVFP8luA/view?utm_content=DAFYGlaxxA&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink
- Raamattu. (1992). Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Kirjapaja.
- Repo, P. (2004). Arjen hiljainen hetki. Teoksessa Fabrin, V., Holopainen, J., Malmberg, M., Paakkanen, K. & Peura, M. (2004). *Matkalla: hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta*. Tampereen hiippakunnan vuosikirja LV. 2. painos. Tammer-Paino Oy.
- Salomäki, H. (2019). *Kirkon ja kristinuskon asema Suomessa 2020- ja 2030-luvuilla*. Saatavilla 9.3.2023: https://evl.fi/documents/1327140/45652999/lustitia+36_Hanna+Salom%C3%A4ki_artikkeli+Kirkon+ja+kristinuskon+asemasta+Suomessa+2020-2030-luvuilla.pdf/10737127-8ec1-9e7c-6cb2-4f78665b3cbd
- Scrapbook (i.a.). *The History of Bible Journaling*. Saatavilla 30.1.2023 <https://www.scrapbook.com/articles/the-history-of-bible-journaling>
- Scrapbook (i.a.-b.). *The Fascinating History of Scrapbooking*. Saatavilla 27.3.2023 <https://www.scrapbook.com/articles/history-of-scrapbooking#Extra-IllustratedBooksAndGrangerizing>
- Spencer, S. (2011). *SCM Studyguide to Christian mission*. 2. painos. SCM Press.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (13.3.2019). Nuorten aikuisten suhde uskontoon muuttuu entistä herkemmin. Kirkon tutkimuskeskus. Saatavilla 23.1.2023 https://evl.fi/documents/1327140/49652598/issp2018_raportti.pdf

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (22.9.2020). Ovet auki. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuodelle 2026. Saatavilla 23.1.2023 <https://evl.fi/documents/1327140/52567038/Ev.lut.kirkko-strategia.pdf/9fb95410-78a0-6ace-a331-aa2c31b869c5?t=1600781363026>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-a.). Kirkko. Saatavilla 24.1.2023 <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Kirkko>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-b.). Lähetys. Saatavilla 24.1.2023 <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/lahetys>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-c.). Seurakunta. Saatavilla 16.1.2023 <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Seurakunta>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-d.). Tietoa kirkosta. Saatavilla 23.2.2023 <https://evl.fi/tietoa-kirkosta>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-e.). Spiritualiteetti. Saatavilla 13.3.2023 <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Spiritualiteetti>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko (i.a.-f.). Luterilaisen kirkon syntyhistoria. Saatavilla 22.3.2023 <https://evl.fi/tutki-uskoa/mita-usko-on/luterilaisuus>
- Thompson, R. (2008). *SCM Studyguide to Christian spirituality*. SCM Press.
- Trinity College Dublin (i.a.). Book of Kells. Saatavilla 21.2.2023 <https://digitalcollections.tcd.ie/collections/ks65hc20t?locale=en>
- Vikström, B. (2023). Luterilainen kirkko sekularisaation ja polarisaation keskellä. Teoksessa Mikkola, S. & Saarelainen, S-M. (toim.) (2023). *Milleniaalien kirkko. Kulttuuriset muutokset ja kristillinen usko* (s. 25–46). Kirkon tutkimus ja koulutus. Suomen ev.-lut. Kirkon tutkimusjulkaisuja 139. Grano oy.

LIITE 1. Bible journaling -iltojen mainos

*Bible journaling –
taidepohjainen raamattupiiri
nuorille aikuisille*

Mitä?
Piirtämistä, värittämistä, maalaamista ja muita taiteilua eri teemojen ja raamatunkohtien pohjalta

Missä?
Betskussa (Helenenkatu **15**)

Milloin?
Tiistaisin 23.8., 30.8., 6.9., 13.9., 20.9. ja 27.9.
klo 18-20

Mitä tarvitsen mukaan?
Itsesi! Halutessasi voit ottaa oman Raamatun ja taidevälineitä, mutta nämä eivät ole välttämättömyys :)

LIITE 2. Bible journaling -iltojen kysymykset

Bible journaling -iltojen palautekysymykset

1. Mitä pidit illan teemasta?
2. Mitä ajatuksia hartaus herätti?
3. Mitä ajatuksia työskentely herätti? Oliko valitsemasi raamatunkohta sinulle ennestään tuttu?
4. Mitä toivoisit näiltä illoilta?/Onko sinulla kehittämissideoita iltoihin liittyen?

LIITE 3. Bible journaling –iltojen pohjalta luotu ohjeistus

Bible journaling

TAIDEPOHJAINEN RAAMATTUTYÖSKENTELEY

kuva: Pixapay

Anna Puronaho
Fiia-Iida Tuomikoski
2023

Sisällys

YLEISESTI

Tekijöiden terveiset	s. 4
Bible journaling – mitä se on?	s. 5
Työskentelyn apukysymykset	s. 6
Työskentelyrunko	s. 7

TYÖSKENTELYJEN TEEMAT

Yleisesti	s. 10
Ihmissuhteet – onnea ja haasteita	s. 11
Työnteko ja arkielämä – balanssia etsimässä	s. 14
Rauha: mitä se on ahdistuksen maailmassa?	s. 16
Raha – kohtuutta ja omistautunutta omistamista	s. 19
Lepo: kaipaan, vaan saanko?	s. 22
Jumalan rakkaus ja huolenpito	s. 24
Vinkkejä!	s. 27

TAITEEN TAVAT

Erilaisia taidemenetelmiä	s. 30
Erilaisia taidevälineitä	s. 32
Vinkkejä taiteiluun!	s. 34

Tekijöiden terveiset

TERVETULOA TAITEEN JA RAAMATUN ÄÄRELLE!

Raamattu on kristinuskossa merkittävä teos. Se on käännetty lukuisille kielille, myös suomeksi. Kuitenkaan sen lukeminen ei herätä suuresti mielenkiintoa 2020-luvun Suomessa.

Pohdimmekin siis, voisiko taidepohjainen työskentely toimia vaihtoehtoisena lähtökohtana Raamattuun tutustumiseen.

Tämä ohjeistus on apuväline bible journalingin pitämiseen. Ohjeistus on sovellettavissa eri ikäisille, eri kokoisille ryhmille tai omaan itsenäiseen työskentelyyn. Bible journaling sopii siis esimerkiksi rippikoulumateriaaliksi, aikuisten hengellisyyden tueksi tai ikäihmisten toimintaan.

Ohjeistus on toteutettu opinnäytetyönä (AMK) yhteistyössä Hyvinkään seurakunnan kanssa. Ohjeistuksessa on hyödynnetty Joanne Finkin ja Regina Yoderin teosta Complete Guide to Bible Journaling – Creative Techniques to Express Your Faith (2017) sekä meidän pitämien toimintakertoja ja niistä saamaamme palautetta.

Iloa ohjaukseen ja Raamattuun syventymiseen!

Maaliskuussa 2023,
Anna Puronaho
Fiia-Iida Tuomikoski

Bible journaling - mitä se on?

Bible journaling eli "raamattupäiväkirjailu" on taidepohjainen menetelmä lukea Raamattua. Se on tapa yhdistää Raamatun tutkiminen, oman uskonelämän hoitaminen sekä taiteelliset lahjat, joita Jumala on antanut. Jokaisella on omanlaisensa kädenjälki, ja juuri sellaisenaan riittävän hyvä!

Käytännössä bible journaling on raamatun tekstiin tutustumista ja syventymistä ja sen visualisointia. Työskentely itsessään voi olla rukousta, meditatiivista mietiskelyä, pohdintaa ja oivalluksia. Tästä saa nauttia niin itselleen kuin toistenkin kanssa. Työskentely voi auttaa keskittymään paremmin raamatun teksteihin ja muistamaan niiden sisältöä.

Työskentelyn apukysymykset

- 1) Mitä tekstissä sanotaan ja mitä se tarkoittaa?
- 2) Mitä ajatuksia tekstistä herää?
- 3) Nouseeko jokin aihe erityisesti?
- 4) Mikä osa on itselle juuri nyt tärkeä?
- 5) Mitä sanoja voisi korostaa?
- 6) Miten sanojen merkitystä voisi visuaalisesti ilmaista?

Työskentelyrunko

1. ALKUVALMISTELUT

Varmista toimiva tila niin hartauteen kuin taidetyöskentelyyn sekä tarvittavat välineet.

2. HARTAUS

Hartaus toimii luontevana työskentelyn aloittamisena. Hartaudessa pääsee pysähtymään teeman ja valitun tekstin äärelle. Se helpottaa raamatunkohtiin syventymistä ja pohjustaa taidetyöskentelyä.

3. BIBLE JOURNALING - TYÖSKENTELYN ESITTELY

Esittele työskentelymenetelmä ja työskentelyn runko. Näin osallistujat saavat käsityksen, mitä ollaan tekemässä ja miksi, sekä osaavat arvioida siihen menevän ajan.

4. OHJEISTUS TYÖSKENTELYYN

Esittele taidetyöskentelytapa/-tavat. Kerro, mistä osallistuja löytää mitkään tarvikkeet, raamatunkohdan ja kuinka kauan työskentelyä varten on varattu aikaa. Ohjeista tarvittaessa esim. hiljaisuudesta työskenneltäessä, ryhmätyöskentelystä tai muusta tarpeelliseksi koetusta.

5. TYÖSKENTELEY

Ole saatavilla ja mahdollista osallistujille työrauha.

Mahdollisuuksien mukaan taustalle voi laittaa soimaan rauhallista musiikkia. Muistuta työskentelyn loppupuolella (esim. 5min ennen työskentelyn lopettamista) ajasta, jotta osallistujalla on mahdollisuus hiljalleen palautua työskentelystä.

6. TYÖSKENTELEYN PURKU JA LOPETUS

Osallistajat voivat halutessaan itsekseen tai yhdessä jakaa työskentelykokemuksiaan, siinä heränneitä ajatuksiaan sekä töitään. Jokaisella on myös mahdollisuus olla jakamatta mitään niin halutessaan.

Lopuksi yhteenvetona muutama sana työskentelystä kokonaisuutena, minkä jälkeen ohjeistus siivoamisesta sekä työskentelyn päättymisestä.

yleisesti

Eri teemat sisältävät kolme eri osiota: Lähtökohtia teemaan, Raamatunkohtia sekä Esimerkkihartaus. Nämä auttavat rakentamaan työskentelykertojen sisältöä.

Lähtökohtia teemaan tarjoaa apukysymyksiä, jotka johdattelevat aiheeseen. Apukysymyksiä voi käyttää itsekseen pohdikseltavaksi, yleiseen keskusteluun, hartauden valmisteluun ja sisältöön tai näkökulmina taidetyöskentelyyn.

Raamatunkohtia -otsikon alle on koottu teemaan sopivia raamatunkohtia. Yhdelle kerralle kannattaa valita 1–5 kohtaa, jotta kokonaisuus pysyy hallittavana, mutta tarpeen tullen tarjoaa valinnanvaraa. Raamatunkohdat on hyvä mainita hartaudessa, jotta yhteys teemaan ja työskentelyyn on selkeä.

Raamatunkohdat ovat kirjajärjestyksessä (-92) ja tummennetut raamatunkohdat mainitaan esimerkkihartaudessa.

Esimerkkihartaus nimensä mukaisesti on esimerkki teemaan sopivasta hartaudesta. Hartaus antaa vinkkiä, miten aihetta voi pohtia. Hartautta voi käyttää sellaisenaan, mutta teema tarjoaa mahdollisuuden useisiin erilaisiin lähtökohtiin, tulokulmiin ja siten hartauksiin.

Ihmissuhteet - onnea ja haasteita

LÄHTÖKOHTIA TEEMAAN

Millaisia ihmissuhteita on?

(Kysymys voidaan muotoilla myös "Keitä ihmisiä elämässäsi on? Millainen suhde sinulla on heihin?")

Miten ihmissuhteet toimivat?

Miten itse toimin ihmissuhteissa?

Miten suhtaudun erilaisiin ihmisiin?

Onko ihmisiä, jotka eivät kuulu lähipiiriin, mutta silti vaikuttavat omaan elämään? Miten heihin suhtaudun?

Mitä hyvää ihmissuhteet tuovat? Entä hankaluuksia?

Mitä Jumala toivoo ihmissuhteilta?

Mitä ohjeita Jumala on antanut ihmissuhteiden ylläpitoa varten?

RAAMATUNKOHTIA

3.Moos. 19:33–34

Ps. 15

Sananl. 17

Matt. 5:38–48

Matt. 22:37–39

Luuk. 6:27–36

Luuk. 10:25–37

Room. 12:9–21

Gal. 5:13–26

Ef. 4:25–32

Hepr. 13:1–5

1Joh. 3:11–17

ESIMERKKIHARTAUS

Luetaan Matt. 22:37–39

Tämä katkelma Raamatusta sisältää käskyn, joka tunnetaan myös rakkauden kaksoiskäskynä. Tämän käskyn kehoitus rakastaa Jumalaa yli kaiken tiivistää kymmenestä käskystä kolme ensimmäistä, ja toinen kehoitus rakastaa lähimmäisiä tiivistää loput seitsemän käskyä. Tämä kehoitus tiivistää siis koko Jumalan lain.

Tähän liittyen voisikin pohtia, mitä tuo lähimmäisen rakastaminen kuten itseään rakastaa tarkoittaakaan. Mikäli se tiivistää kymmenestä käskystä seitsemän viimeistä, se voisi tarkoittaa toisen ihmisen ja hänen omaisuutensa kunnioittamista. Tämä on myös se ajatus, miten meidän tulee toisia kohdella: kunnioitetaan toisia ihmisiä, joita elämässämme vastaan tulee, ja rakastetaan heitä, ja kohdellaan heitä käskyjen mukaisesti, olemmehan kaikki yhtä arvokkaita.

Rukous: Pyhä Jumala, kiitos sinun laeistasi, jotka opastavat meitä siinä, kuinka meidän tulisi toisiamme kohdella. Auta meitä pysymään näissä käskyissä ja noudattamaan niitä.

Aamen.

Työnteko ja arkielämä - balanssi kaikella?

LÄHTÖKOHTIA TEEMAAN

Mistä arkeni koostuu? Kuinka paljon käytän aikaa kouluun/työhön, perheeseen/ ystäviin tai arkiaskareisiin?

Mitkä asiat arjessa ovat minulle tärkeitä?

Mitä huolia/haasteita kohtaan arjessa?

Millainen unelma-arkeni olisi? Mitä se vaatisi toteutuakseen?

Onko haave realistinen?

Mikä merkitys työnteolla on?

Mikä merkitys minun tekemälläni työllä on?

Mitä tasapaino arjessa minulle tarkoittaa?

Miten arki ja työnteko näyttäytyvät Raamatussa?

RAAMATUNKOHTIA

Ps. 90:17
 Sananl. 16:1–3
 Sananl. 10:22
 Saarn. 3:9–13
 Matt. 6:25–34
 1.Kor. 12:12–25
 1.Kor. 15:58
 2.Kor. 9:6–13

ESIMERKKIHARTAUS

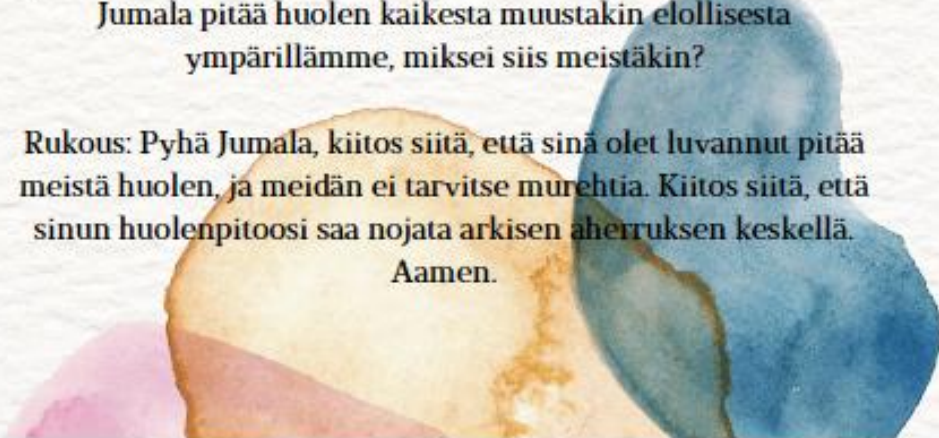
Luetaan Matt. 6:25–34

Tämä raamatunkohta saattoi äkkiseltään kuulostaa siltä, että hetkinen, eikö meidän tarvitsekaan tehdä töitä ja hankkia itse mitään. Kuitenkin tämä kohta muistuttaa meitä siitä, että meidän ei tarvitse huolehtia liikaa, vaan saamme myös nojata Jumalan huolenpitoon, ja kun luotamme Jumalan huolenpitoon ja etsimme hänen tahtoaan, saamme sen mitä tarvitsemme.

Jumala pitää huolen kaikesta muustakin elollisesta ympärillämme, miksei siis meistäkin?

Rukous: Pyhä Jumala, kiitos siitä, että sinä olet luvannut pitää meistä huolen, ja meidän ei tarvitse murehtia. Kiitos siitä, että sinun huolenpitoosi saa nojata arkisen aherruksen keskellä.

Aamen.

Rauha - mitä se on ahdistuksen maailmassa?

LÄHTÖKOHTIA TEEMAAN

Mikä minulle tuo rauhaa?

Onko minun helppo rauhoittua? Miksi/miksi ei?

Mitä rauha minulle merkitsee?

Mitä voisin tehdä, jotta voisin mahdollistaa rauhan ympärillä
oleville ihmisille /yhteiskunnassa /luonnossa?

Mistä voin saada rauhaa?

Mitä Jumalalla on tekemistä rauhan kanssa?

RAAMATUNKOHTIA

Ps. 4:7-9
Ps. 62
Ps. 91:1-16
Saarn. 3:1-8
Jes. 41:8-13
Jes. 53:2-6
Jer. 29:11
Dan. 2:13-23
Joh. 8:12
Joh. 14:15-18, 25-31
Fil. 4:4-9
Hepr. 13:5-6, 8
Ilm. 21:1-7

ESIMERKKIHARTAUS

Luetaan Jer. 29:11

Tämä kohta on rohkaiseva, ja toivoa täynnä. Se myös rauhoittaa mieltä. Emme aina tiedä paikkaamme, ja monesti meitä mietityttää se, mitä meidän elämäämme on tulossa, sillä emme tiedä huomisesta, emmekä siitä, miten meidän käy. Kuitenkin Jumala sanoo tässä kohdassa, että hänellä on meitä varten omat suunnitelmansa, ja että ne ovat rauhan ajatuksia. Tämä raamatunjae on kirjeestä pakkosiirtolaisille, mutta tämä kohta yhdessä muiden lukemattomien Raamatun jakeiden lisäksi kertoo myös siitä, että Jumalalla on ihmistä varten omat suunnitelmansa, ja hän myös pitää meistä huolen.

Rukous: Pyhä Jumala. Kiitos siitä että sinä pidät meistä huolta. Sinulla on meitä varten ajatuksia, joita emme vielä tiedä. Kiitos siitä, että saamme jäädä sinun rauhaasi kaiken sen keskellä, mitä meidän elämässämme tapahtuu. Amen.

Raha - kohtuutta ja omistautunutta omistamista

LÄHTÖKOHTIA TEEMAAN

Mitkä asiat (tavarat, harrastukset, kulkuneuvot, rakennukset...) ovat minulle tärkeitä? Mitkä niistä ovat välttämättömiä? Miksi?

Mitä tarvitsen elääkseni?

Mitä on kohtuus? Miten se näyttäytyy tavoissani toimia itsenäni/ toisten ihmisten kanssa/ ympäristön hyväksi?

Millaisia asioita minun tulee vaalia elämässäni?

Mihin Jumala kutsuu minua omistamiseen liittyen?

Mitä esimerkkejä Raamatussa sanotaan rahasta ja omistamisesta?

RAAMATUNKOHTIA

Sananl. 28:20

Sananl. 13:11

Sananl. 23:4-5

Saarn. 5:9-10

Saarn. 5:18

Matt. 6:19-20

Luuk. 12:15

Room. 13:6

ESIMERKKIHARTAUS

Luetaan Raamatusta Matt. 6:19-20

Äsken luettu raamatunkohta kehottaa meitä olemaan keräämättä aarteita maan päälle. Tämä kohta voi myös herättää meissä äkkiseltään kysymyksiä ja ihmetystä siitä, saammeko omistaa mitään. Saamme toki, onhan se tarpeellistakin. Ihminen tarvitsee kattoa päänsä päälle, saatamme esimerkiksi tarvita autoa työssäkäyntiin, ja rahaa arjen menoihin. Raamatunkohta ennemminkin kehottaa meitä olematta kiinnittymättä liikaa maanpäälliseen omaisuuteemme, vaan kääntämään katsetta myös Kristukseen ja lopulliseen määränpäähän, Taivaaseen. Tämä kohta kehottaa meitä myös vaalimaan suhteita Jumalaan, jolta saamme myös sen, mitä elääksemme tarvitsemme.

Loppuun voidaan rukoilla esimerkiksi
Isä meidän -rukous

Lepo - kaipaanko vaan saanko?

LÄHTÖKOHTIA TEEMAAN

- Mitä lepo minulle merkitsee?
- Liittyykö lepäämiseen jokin tekeminen, ajankohta tai paikka?
- Mitä/milloin/missä?
- Milloin kaipaan lepoa?
- Milloin voin levätä? Voinko levätä?
- Mihin lepääminen/lepäämättömyys vaikuttaa? Mitä ajatuksia levosta herää tästä näkökulmasta?
- Mitä eroa on levolla ja levollisuudella?
- Mitä Raamatussa sanotaan levosta?
- Mitä Jumala haluaa puhua sinulle levosta juuri nyt?

RAAMATUNKOHTIA

- 5. Moos. 5:12-15
- Job 10:1-3
- Ps. 4:9
- Ps. 23
- Jes. 40:26-31
- Matt. 11:28-30
- Hepr. 4:9-10

ESIMERKKIHARTAUS

Luetaan Raamatusta psalmi 23.

Lepo voi merkitä eri tilanteissa eri asioita. Joskus se on nukkumista, joskus pysähtymistä ja hengittämistä. Psalminkohdassa lepo on kuitenkin paljon rikkaampaa. Se on suuren helpotuksen kokemista, kun vaivaa on jo koettu. Se on täyttymistä ja velvollisuuksista hetkeksi irtautumista. Se on aikaa Jumalan rakastavien kasvojen edessä, hänen hyvässä läsnäolossaan kellumista.

Rukous psalmia 23 mukaillen:

Pyhä Jumala, kaikkivaltias Isä.
Johdata tiemme virtaavan veden ääreen ja vihreille niityille,
joilla sielumme saa lepoa sinun huomassasi.
Kun kuljemme pimeässä laaksossa, kulje meidän kanssamme.
Kiitos siitä, että sinun hyöynteesi ja rakkautesi saa turvata
kaikkina elämän päivinä, kunnes päiviemme määrä on täysi,
ja kutsut meidät kotiin.

Aamen.

Jumalan rakkaus ja huolenpito

LÄHTÖKOHTIA TEEMAAN

Mitä rakkaus on?

Mitä rakkaus sinulle merkitsee?

Agape: täydellinen Jumalan rakkaus

Filia: ystävien välinen rakkaus

Eros: romanttinen rakkaus

Storge: vanhemman ja lapsen välinen rakkaus

Mitä ajattelet siitä, että Jumala rakastaa sinua?

Mitä on huolenpito?

Pidätkö sinä huolta jostakin tai joistakin? Mitä tunteita ja ajatuksia se herättää?

Mitä ajattelet siitä, että Jumala pitää huolta sinusta?

RAAMATUNKOHTIA

Joos. 1:9
Ps. 34
Ps. 37:5
Ps. 121:7-8
Jer. 17:7-8
Matt. 6:25-26
Matt. 7:7-8
Joh. 3:16
Room. 8:31-39
1. Kor. 13
1. Joh. 4:7-18

ESIMERKKIHARTAUS

1.Joh. 4:7-18 ja Joh. 3:16

Ensimmäisen Johanneksen kirjeen neljäs luku kertoo meille siitä, että Jumala on rakkaus, ja hän on osoittanut sen lähettämällä Poikansa meidän keskuuteemme, ja kuolemaan syntiemme sovitukseksi. Tämä kohta myös kehottaa meitä rakastamaan toisiamme, sillä meitä on ensin rakastettu Jumalan täydellisellä rakkaudella. Johanneksen evankeliumin kolmannessa luvussa puolestaan puhutaan siitä, että joka uskoo Jeesukseen ja hänen sovitustyöhönsä, ei joudu kadotukseen, vaan saa ikuisen elämän, ja että Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan poikansa. Tämän uskomalla saamme ikuisen elämän, ja tässä rakkaudessa pysymällä saamme voimaa rakastaa toinen toisiamme.

Rukous:

Pyhä Jumala. Kiitos siitä täydellisestä rakkaudesta, jota sinä olet osoittanut meille. Vahvista meidän uskoamme sinuun, ja auta meitä pysymään rakkaudessasi. Rohkaise meitä myös rakkauteen toinen toistamme kohtaan. Aamen.

Vinkkejä!

VALITSE RAAMATUNKOHDAT OSALLISTUJIEN MUKAAN

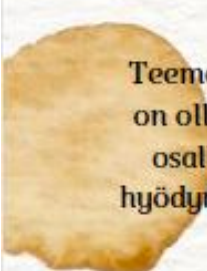
Arvioi, miten osallistujat tuntevat Raamattua entuudestaan.
Lähtökohtaisesti evankeliumeiden sekä psalmien ja
sananlaskujen kohdat ovat helpommin ymmärrettävissä, mutta
tarkitsta kohdat aina ennalta.

AJANKOHTAISUUS

Teemaa päätettäessä on tärkeää miettiä sen ajankohtaisuutta
kohderyhmälle. Esim. koulua tai opiskelua päättävillä
tulevaisuussuuntainen aihe voisi toimia.

SELUNHOIDOLLINEN NÄKÖKULMA

Teemojen ja bible journaling -toimintakertojen tarkoituksena
on olla voimavaralähtöisiä. Kuitenkin jotkut niistä voivat olla
osallistujalle tai ohjaajalle kipeitä aiheita. Menetelmää voi
hyödyntää myös selunhoidollisesti, esimerkiksi yksinäisyyden,
työttömyyden tai sairauden näkökulmista.

MUITA TEEMAIDEOITA

- Evankeliumin tai muun kirjan läpikäynti
- Koti sekä ihmissuhteita tarkemmin, esim. avioliitto, vanhemmuus, sisaruus, kaveruus...
- Menetys, suru, kuolema
- Epävarmuus, pelko
- Asenteet
- Luonto, eläimet
- Joulukuukausi, pääsiäinen
- Kristittyinä eläminen
- Raamatun henkilöt

Erilaisia taidemenetelmiä

PIIRTÄMINEN, ALLEVIIVAUS JA ERI FONTEILLA KIRJOITTAMINEN

Tekstin alleviivaaminen tai ympyröiminen on yksinkertaisinta raamattupäiväkirjailua! Kynällä piirtäminen ja fonttikirjoittaminen ovat niin ikään matalan kynnyksen taiteilua. Tästä on hyvä lähteä liikkeelle.

VALMIIDEN KUVIEN JA TEKSTIEN LEIKKAAMINEN JA LIIMAAMINEN

Tämä menetelmä on niin ikään matalan kynnyksen taiteilua. Osallistuja voi itse etsiä mielestään teemaan sopivia sanoja tai lauseita sekä kuvia, lehdistä tai netistä tulostettuja, ja sommitella niitä yhteen. Menetelmä sopii erityisesti silloin, jos osallistujilla on kriittisyyttä omaan kädenjälkeen.

MUSTAVALKOINEN

Väripaletin rajaaminen tuo taiteiluun uutta särmää. Teema tarjoaa mahdollisuuden harjoitella kontrasteja. Tekniikassa kannattaa varata mustia papereita, joihin valkoisella kynällä taiteilla. Lisäksi yksittäisen värin käyttö muuten mustavalkoisessa teemassa toimii hyvänä tehosteena. Mustavalkoista teemaa kannattaa kokeilla esimerkiksi Rauha-teemassa. Se sopii myös ehdotusteemoihin menetys tai epävarmuus.

SKRÄPPÄYS

Skräppäyksessä vain mielikuviutus on rajana. Osallistuja saa päättää, mitä materiaaleja käyttää ja miten. Eri materiaaleja käytetään kerroksittain, joista muodostuu kokonaisuus. Skräppäys toimii hyvin erilaisten teemojen kanssa.

MAALAAMINEN

Maalaaminen sopii raamattupäiväkirjailuun, kun lopputuloksen ei haluta olevan pikkutarkkaa. Erilaisten sabluunoiden ja maalin tuputtelun avulla kynnyistä maalaamiseen voidaan laskea. Maalaamisessa erityisesti on syytä huomioida pohja, esim. tavallisen Raamatun sivut ovat hyvin ohuet maalaamista varten.

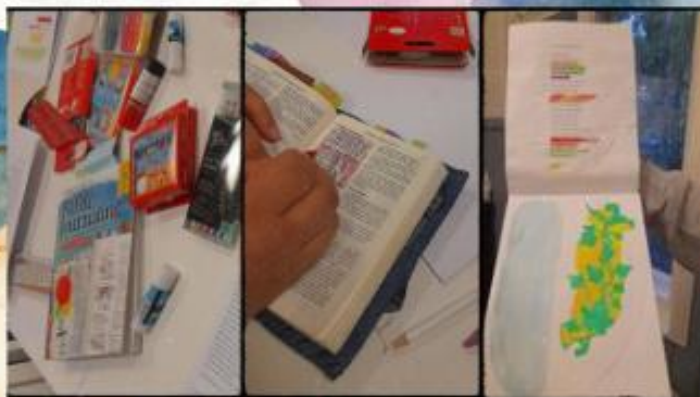
Erilaisia taidevälineitä

POHJA

- Oma Raamattu
- Valmiiksi tulostetut raamatunkohdat
- Tyhjä paperi, kartonki, kangas, canvas...

PIIRTÄMINEN

- lyijykynät, puuvärit, tussit, geelikynät, hiilet, liidut...
- pyyhekumi, viivaimet, harppi, teroitin

MAALAAMINEN

- vesi-, peite-, akryyli- ja öljyvärit, vesiliukoiset kynät
- siveltimet, vesi- ja värikipot, maalarinteippiä, alustat

SKRÄPPÄYS JA LEIKKAA- LIIMAA-TYYLI

- eri värisiä ja kuvioisia papereita, kartonkeja, silkki- ja kreppipapereita
- tarroja, kiiltokuvia, washi-teippejä, valokuvia, sanoma- ja aikakauslehtiä, höyheniä, paljetteja, helmiä, glitteriä, piipunrasseja...
- eri kokoisia ja kuvioisia saksia, puikko-, märkä- ja kuumaliimaa, kaksipuolinen teippi, stanssauslaite

Vinkkejä taiteiluun!

TEKNIikka KERRALLAAN

Eri taidemetodeihin tutustuttaessa on hyvä aloittaa yksinkertaisemmista ja helpoimmista tekniikoista ja välineistä.

Eri kerroilla kannattaa kokeilla eri tekniikoita, jotta osallistujalla on mahdollisuus tutustua eri tyyliin ja löytää omansa.

YHDISTELE

Kokeile eri taidevälineitä yhdessä! Esimerkiksi vahaliidulla piirtämistä ja sen päälle vesivärein maalaamista tai akvarellimaaleja ja maalauksen päälle tussilla piirtämistä!

KOKEILE ROHKEASTI ERI MATERIAALEJA JA TEEMOJA!

Kestävää kehitystä ja kierrättämistä voi hyödyntää. Esimerkiksi erilaisesta paperisilpusta voi muotoutua kaunis mosaiikki.

Luonnonmateriaalit ovat toimivia moneen. Lisäksi erilaisia teemoja, kuten mustavalkoista tyyliä, kannattaa kokeilla!

Antoisia
työskentely-
hetkiä!

Terveisin
fiia-Iida ja Anna